...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...ЦК-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 222 (13538) | 1971 оной сентябриин 19, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

АЖАЛШАДАЙ ЭКОНОМИЧЕСКА ҺУРАЛСАЛ ҺАЙЖАРУУЛХА ТУХАЙ

...байгуулалтын мүнөөнэй ...эрдэм, техникын дэбжэл... түргэнөөр урагшаа даб... үедэ, үйлэдбэриин эко... тэрэнэй шэнжэдэ үндэһэн ...нуудай боложо байгаа үе... ...дай, үргэн ниитэ ажал... ...экономическа һуралсалда ...нүүд табигдажа байна ...нуудалаар КПСС-эй ЦК... ...абаһан тогтоол соо ...Экономическа һуралсал ...ые эрхилхэ научна хэм... ...дбэриие эрхилхэ хэрэгтэ ...үүсхэл эдэбхи дээшэ... ...ала эрхэ нүхэсэл, ара... ...ые хүгжөөхөөр КПСС-эй ...ын хараалһан программа ...хэрэгтэ шухала эрхэ нү... ...жо байна.

...профсоюзуудан болон ...ргаанууд һүүлэй жэл... экономическа һуралсалда ...табидаг болонхой. Хү... олон хүдэлмэрилэгшэд, ...мэргэжэлтэд, хүдэл... колхознигууд болон алба ...үйлэдбэриин мэргэжэл ...хараатай элдэб һурал... ...дажа, экономическа эр... ...на; партийна һуралсалда, ...ажалай һургуулинуудта ...дай университедүүдтэ 14 ...шахуу хүн һуралсана. ...тусхай дунда һургуули... экономическа мэргэжэлээр ...олон студентнэрые аба... ...Заблэл, радио болон теле... ...алис ёһоор ажахые эр... ...асуудалнууд болон дүй ...хүсэдөөр харуулдаг бо...

...ческа эрдэм дэлгэрүүлхэ ...ябуулагдажа байгаа яһала ...дбэриие сэгнэхэ зуураа, ...дэлисэ, удха ша... ...КПСС-эй XXIV съездын та... ...нүүдтэ харюусанагүй ...ЦК зааһан байна.

Министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудаар, предприятинуудай, совхозууд болон колхозуудай хүтэлбэрилхы зарим хүдэлмэрилэгшэд, илангала цехүүд болон таһагуудай начальнигууд, мастернууд, бригадирнууд болон звенонуудые даагшанар ажахын хүдэлмэриие экономическа талаһаань шэнжэлэн тобшолдог боложо һураагүй, баталан абаһан шиидхэбэринүүдээ, ажал үйлэдбэриингөө дүнгүүдые үйлэдбэриин экономическа аша үрые дээшэлүүлхэ талаһаа үндэһэлэн сэгнэжэ шададаггүй байна.

Үйлэдбэриин экономико, үйлэдбэриие, ажалай эмхидхэлые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэхэ хэрэг гүн гүнзэгыгөөр шудалһан, мүнөө үе сагай тоололгын техникэ тон һайса шудалһан, экономическа шэнжэлэлгэдэ энэ техникын арга методүүдые хэрэглэжэ шадаха эрдэмтэй, шадабаритай экономистнуудаар арадай ажахын эрилтэнүүдые дээдэ һургуулинууд үшөө хүсэд хангажа шаданагүй.

Олон хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон колхознигууд экономическа һуралсалда хабаадуулагданагүй, өөһэдынгөө цех, предприяти, һалбари болон арадай ажахыдахи байдал эдэнэр мууса мэдэнэ. КПСС-эй экономическа теори болон политикые нэбтэрүүлхэ хэрэг үйлэдбэриие хүгжөөхэ тодорхой зорилгонуудһаа таһарангяар, аминдань ябуулха ушар үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Тэрэшэлэн нүгөө талаһаа ажалай коллективүүдэй ажахые эрхилхэ социально-политическэ дүй дүршэлые гүн гүнзэгыгөөр дэлбэлжэ тодорхойлонгүйгөөр, ажал ябуулгын гансахан лэ эмхидхэлэй техническэ талаар дашуурдаг ушар мүн лэ бии байна. Үйлэдбэриин зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ гүрэнэй аша туһын талаһаа хандадаг боложо һураадүй, түсэбүүд болон уялгануудые дүүргэхын түлөө харюусалгаяа хүсэд мэдэрдэггүй, ажалдаа һалан муугаар хандаха, ажалай журам эбдэхэ ябадалда тэсэшэгүйгөөр хандаха мэдэрэлтэй болоодүй хүдэлмэрилэгшэд бии байһаар.

Экономическа эрдэм һайжаруулха, үргэдхэхын тулада ажалшадай мэргэжэл дээшэлүүлхэ элдэб янзын арга боломжонууд, олониитын, үйлэдбэриин пропагандын арга нүхэсэлнүүд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Эрдэм ухаанай, техникын, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудай экономическа болон социальна удха шанарые лекцинүүд болон хөөрэлдөөнүүдтэ, статьянууд болон брошюрануудта, эрдэм ухаанай болон захигдамал кинофильмнүүдтэ хүсэдөөр, гүнзэгыгөөр харуулагданагүй. Энэ шалтагаанһаа боложо, эдэ туйлалтануудаар хүнүүд ехээр һонирхоногүй, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэг удааруулагдана.

Экономическа һуралсалые тоохогүй ябадал ажахые эрхилхэ, ударидаха хэмжээндэ, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, ажалшадые экономическа талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ һаад тойбо татана бшуу.

Кадрнуудые, олониитэ ажалшадые экономическа эрдэмдэ һургаха, хүмүүжүүлхэ, тиигэжэ КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада тэдэнэрэй эдэбхи үүсхэл дэлгэрүүлхэ гээшые шухала удха шанартайда тоолоод, КПСС-эй Центральна Комитет кадрнуудые, инженернүүдые, технигүүдые, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай мэргэжэлтэдые, үргэн олон хүдэлмэришэд болон колхознигуудые экономическа эрдэмдэ һургаха хэрэг үндэһөөрнь һайжаруулха хэмжээнүүдые абахыень союзна республикануудай КП-гэй ЦК-нуудые, партиин крайкомуудые, обкомуудые, ВЦСПС-ые, ВЛКСМ-эй ЦК-е, министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудые, предприятинуудай, нэгэдэлнүүдэй, совхозууд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон партийна организацинуудые уялгалаа.

XXIV съезд дээрэ тодорхойлон батлаһан партиин экономическа политикые, обществын экономическа хүгжэлтын хуули ёһонуудые, ажахые эрхилхэ, үйлэдбэриин экономико ба эмхидхэлгын ленинскэ ёһо гуримуудые, арга методүүдые ажалшадай экономическа һуралсалай үндэһэн болгон шудалхыень һайшаагдаба.

Ажалшадай экономическа һуралсал хадаа предприятинууд, нэгэдэлнүүдтэй, совхозууд болон колхозуудай экономическа бүхы хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэгтэй нягта холбоотой байха, ажахые эрхилхэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, юһэдэхи табан жэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ туһа нэмэри болохо ёһотой. Үйлэдбэриин аша үрые улам саашадань дээшэлүүлхын, ажалдаа, социалис зөөридэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэниие коммунис ёһоор хандахаар хүмүүжүүлхын түлөө тэмсэлдэ, ажалшадай творческо эдэбхи үүсхэл бадаруулха хэрэгтэ экономическа һуралсал хандуулагдаха ёһотой. Олоһон эрдэм һургуулияа бодото ажалдаа, ажалай коллективүүдэй экономическа ажабайдалдахи асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы ажалшадые үргэнөөр хабаадуулха хэрэгтэй экономическа һуралсал зохилдоһон байха ёһотой.

Экономическа эрдэм бэлэдхэлые хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй уялгата мэргэжэлэйнь тон шухала тала мүн гээд хараха ёһотой гэжэ КПСС-эй ЦК зааба.

Экономическа һуралсалай удха шанарые үндэр дээдэ хэмжээндэ табиха зорилго партийна, профсоюзуудай, комсомолой, гүрэнэй болон ажахын зургаануудай үмэнэ табигдана гэбэл:

арадай ажахын хүтэлбэрилхы бүхы кадрнууд болон мэргэжэлтэдые марксистско-ленинскэ экономическа теориин, партиин экономическа политикын талаар; мүнөө үеын эрдэм ухаанай болон үйлэдбэриие ударидаха дүршэлэй талаар; хүнүүдые хүмүүжүүлхэ болон эмхидхэхэ опол аргануудые нарижуулха талаар;

хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон колхознигуудые партиин экономическа политикын, экономическа эрдэмэй үндэһэ һууриин, ажалые, үйлэдбэриие научнаар эмхидхэлгын, предприятинууд болон колхознигуудай экономическа ажал ябуулгын дүршэлэй асуудалнуудаар һургаха хэрэгтэй.

Һалбаринууд болон үйлэдбэриин онсо шэнжэнүүдые хараадаа абан, эдэ һалбари бүхэндэ хүдэлдэг хүдэлмэрилэгшэдые экономическа эрдэмдэ һургаха түсэб табижа, эдэнэрэй һуралсалай болзор, тэрэниие ямар янзаар эмхидхэхэ байһанаа тодорхойлхыень КПСС-эй ЦК союзна болон союзно-республикын министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудта даалгаа; арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудай, мэргэжэлтэдэй, хүдэлмэришэдэй, алба хаагшад болон колхознигуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ экономическа һуралсалай түсэбүүд болон программые зохёохыень профессионально-техническэ һуралсал эрхилдэг СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедтэй суттаа СССР-эй Дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министерствэдэ даалгагдаа.

Экономическа һуралсалай системэ хадаа предприятинуудай, арадай ажахын һалбаринуудай онсо шэнжэ, элдэб янзын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай онсо илгаануудые хараадаа абалсажа, экономическа һуралсал эмхидхэхэ, экономическа эрдэмдэ һургаха хэрэг улам саашадань һайжаруулхаар хараалагдаһан байха ёһотой гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ гэбэл:

арадай ажахын хүтэлбэрилхы кадрнууд болон мэргэжэлтэдые институдуудта, мэргэжэл дээшэлүүлхэ факультедүүд болон курсануудта, партийна ажахын эдэбхитэдэй һургуулинууд болон теоретическэ семинарнуудта, марксизм-ленинизмын университедүүдтэ;

хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон колхознигуудые профессионально-техническэ училищинуудта, һуралсалай комбинадуудта, агрозоотехническэ һургуулинуудта, үйлэдбэриин мэргэжэл дээшэлүүлхэ бүхы һуралсалда, партийна һуралсалда, коммунис ажалай һургуулинуудта болон арадай университедүүдтэ:

бэшэ бүхы арад зониие ниитэ-политическэ хүдэлмэриин ашаар, үйлэдбэриин пропагандын, соёл культурын хүдэлмэриин ашаар һургаха.

Экономистнуудые бэлдэхэ хэрэг улам һайжаруулха, дээдэ һургуулинуудай студентнэрэй бүхы мэргэжэлэй техникумүүдэй һурагшадай экономическа һуралсалые һайжаруулха, экономическа һуралсалай газарнууд болон факультедүүдэй һуралсалай материальна бааза бэхижүүлхээр нэмэлтэ хэмжээнүүдые абахыень дээдэ болон тусхай дунда

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

...ЭРИИН ХУБИСХАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

КОЛХОЗООРОО ШАЛГАРБА

...аймагай түб—Мухар-Шэбэр тосхондо ошобол, ...айханаар шэмэглэгдэнхэй ажалай алдар солын ...заатагүй харахат. Эндэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ... ...оо таряа хуряалгада онсо шалгарһан түрүү ...нуудай звено, агрегадуудай 10 хоногой туршада ...ажалайнь дүн согсологдон бэшэгдэдэг юм. ...һан КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой, аймкомой тогтоолоор һүүлэй туршада таряа хуряал... ...амжалта туйлаһан «Путь Ленина» колхозой ...дай хэһэн ажал элишэлэгдээ. Тус ажахын ме... ...рнүүд энэ хугасаа соо бии байгаа орооһо та... ...аа 22 процентые хадажа, бүхыдөө 7778 центнер ...сохиһон байна.

Манай корр.

...СЭБӨӨ ХОЛО ҮЛҮҮЛХЭЛ

...аймагай Оймороой ...гахайн фермын кол... ...5600 центнер гахайн мя... ...тушааха түсэбтэй бай... ...центнер мяха тушаа... ...уялга абанхай. Энэ ...нэрэтэй солотой... ...лхын тулада тус ажа... ...оролдосо хэшээл... ...ажалланад.

...гахайнуудые харууһалдаг ...коллективэй ажал хүдэлмэри амжалтатай һайн ябана. Тэдэнэр 3000 поршоонхо абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Гахайшад Татьяна Дружинина, Полина Вербицкая, Аркадий Щащин, Нина Мушакова, Зинаида Дружинина, Татьяна Балдакова гэгшэд эхэ гахайнуудые харууһалха зуураа, оролдосото ажалаараа нютагтаа суурхана.

А. ШУЛУНОВ.

Мүнөөдэр—Ой модоной хүдэлмэрилэгшын үдэр

ҺАЙНДЭРӨӨРТНАЙ АМАРШАЛНАБДИ!

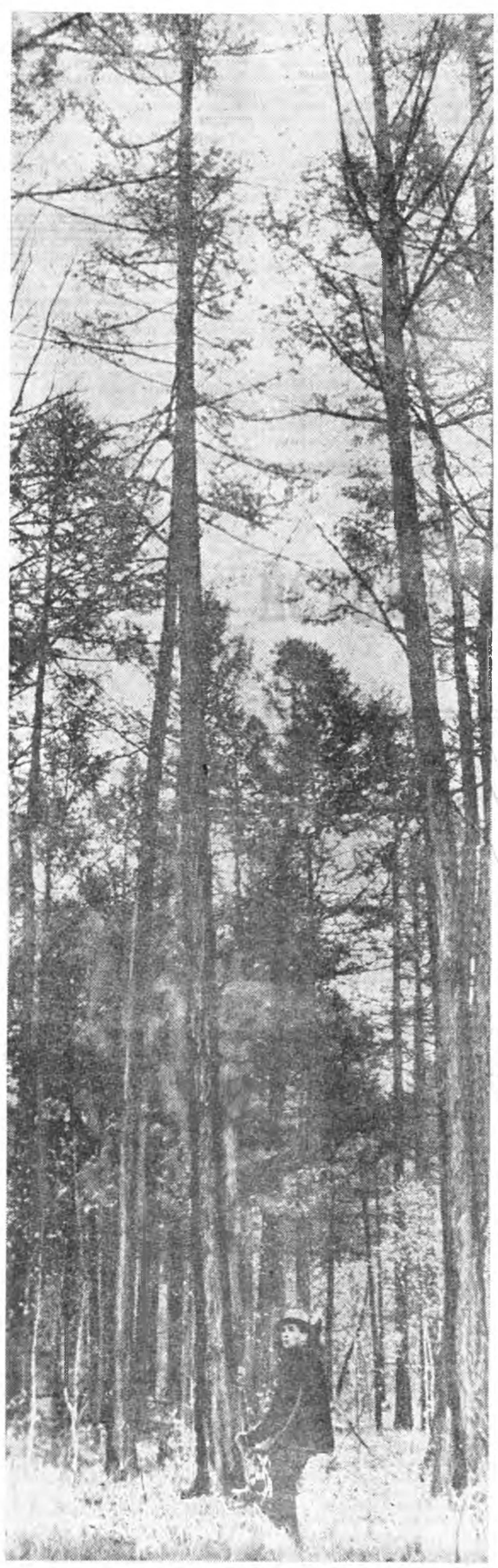

НАРҺАД

Удаан, удаан
Ургаа һэн даа нарһад,
Улаан наранай
Дулаа буляалдан барһад.
Оройгоороо
Огторгой өөдэ харбанад,
Шэлдэн ногоон
Шэлбэһээ һарбайн,
Наруули газарта
Нарһан модод тужалаа,
Намарай һалхинда
Намтараа хөөрэн туужалаа.
Хүүхэнэй һайхан
Хүлнүүд шэнги сэхэнүүд,
Буряадай нарһад
Булта нимэ сэбэрхэнүүд...
Удаан, удаан
Ургаа һэн даа нарһад,
Улаан наранай
Дулаа буляалдан барһад,
Намар юм гү,
Нажар, хабар гү, али
Дулаан байгаа,
Дуу шуугүй, аалин.
Энээхэн тужада
Электро-хюрөөтэй хүн
Аман соогоо
Аялга гүнгэнэн ерээ һэн.
«Намайе гү, шамайе?» —
Нарһад аалин шэбэнэлдээ,
Намжаа дэлхэйдэ
Нарһад болоһоноо
шэбэнэлдээ.
Удаан, удаан
Ургаа һэн даа нарһад,
Улаан наранай
Дулаа буляалдан барһад...

Шүлэгүүдынь
Ц-Д. ДОНДОГОЙН.
Фотонь С. БАЛДУЕВАЙ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

РЕСПУБЛИКЫН ОЙ МОДОНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, ОЙ МОДОНОЙ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө, Ой модоной хүдэлмэрилэгшын үдэртэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

Аргольд Андрей Ивановичые — Загарайн аймагай Горхоной леспромхозой жолоошон.

Афанасьев Григорий Дмитриевичые — Хоринн аймагай Хоринн леспромхозой крановщик.

Белик Владимир Матвеевичые — Баргажанай аймагай Баргажанай леспромхозой тракторист.

Богатырева Акулина Елизаровнае — Буряадай мебелиин, модо болбосоруулгын комбинадай мебель дархалагша.

Болонев Савелий Харитоновичые—Улаан-Үдын аймагай Ивалгын модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэ.

Бурдуковский Григорий Георгиевичые — Прибайкалиин аймагай Итанцын леспромхозой тракторист.

Бурцев Василий Александровичые — Прибайкалиин аймагай Еловско леспромхозой ашаа тээгшэ.

Воротников Николай Емельяновичые — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын леспромхозой доодо складай начальник.

Жапов Самбу Бадлаевичые — Загарайн аймагай Хандагатайн леспромхозой мастер.

Загузин Геннадий Ивановичые — авиациин аша туһаар ой модо сахин хамгаалха Забайкалиин баазын парашютист-галай аюул саралгша.

Ильин Николай Хирсановичые — Кабанскын аймагай Байгалай модо урадхуулгын баазын бригадир.

Колбин Вячеслав Федоровичые —Загарайн аймагай Онохойн модо урадхуулгын комбинадай цехэй начальник.

Куренкова Вера Еремеевнае — Улаан-Үдын гортопой хүдэлмэришэн.

Лаптев Василий Ивановичые — Загарайн аймагай Шулуутайн леспромхозой челюстнэ аргаар ашаа тээхэ түхеэрэлгын оператор.

Оборов Сергей Степановичые— Прибайкалиин аймагай Сэлэнгын модоной баазын технолог.

Павлов Петр Ивановичые — Хэжэнгын аймагай Худанай леспромхозой тракторист.

Протасов Владимир Петровичые— Баргажанай аймагай Онёогой леспромхозой жолоошон.

Рамазанов Мдерис Каюмовичые — Кабанскын аймагай Клюевскэ леспромхозой крановщик.

Рассадин Георгий Александровичые — Прибайкалиин аймагай Байгалай леспромхозой жолоошон.

Родионов Степан Селиверстовичые — Загарайн аймагай Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэн.

Рябчиков Иван Ивановичые — Хурамхаанай аймагай Хурамхаанай леспромхозой директор.

Сиротин Юрий Львовичые — Буряадай АССР-эй Ой модоной ажахын министерствын таһагай начальник.

Скосырский Сергей Михайловичые — Баргажанай аймагай Байгалай модо урадхуулха конторын капитан-механик.

Хлызов Василий Назаровичые — Кабанскын аймагай Кабанскын ой модоной ажахын нарин дархан.

Цыденова Балма Содномпиловнае — Хоринн аймагай Хоринн ой модоной ажахын хүдэлмэришэн.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо
Т. ЕЛАЕВА.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан
1971 оной сентябриин 17.

...И. БРЕЖНЕВ В. БРАНДТТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

...(ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь ...Брежнев, ФРГ-гэй Федеральна канцлер В. Брандт сен... ...17-до Ореандын оршондо удаан хөөрэлдөө. Советскэ ...Германиин Федеративна Республика хоёрой хоорондын ...ые хүгжөөлгын шухала асуудалнууд, мүн хоёр талые ...дог уласхоорондын асуудалнууд, илангаяа Европо... ...гүй байдал бэхижүүлгын асуудалнууд хөөрэлдөөнэй ...бшэн хэлсэгдэбэ. Хөөрэлдөөн үргэлжэлхэ.

...танай король ба королева Москваһаа мордоо

...станай король Мухаммед Захир Шах, королева Умай... ...ошохоёо сентябриин 17-до Москваһаа мордоо. Эдэ... ...эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ пра... ...уряалаар Советскэ Союзда албанай хэрэгээр ...ерэнхэй.

...айлшад Эрхүүһээ гадна, Крымдэ хүрэхэ юм.

Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнүүд

КПСС-эй ЦК-гай эмхидхэлэй партийна хүдэлмэриин, наукын ба һургуулинуудай таһагуудай зарлаһан союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, КПСС-эй крайкомууд болон обкомуудай эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таһагуудые даагшанарай, партийна дээдэ һургуулинуудай, саг үргэлжын курсануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зональна зүблөөнүүд һаядаа Москва, Новосибирск, Ростов хотонуудта болоо. «Хүтэлбэрилхы партийна, соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые һургаха курсануудай хүдэлмэри улам һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» тогтоолой дүүргэлтэ эмхидхэхэ асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Ургаса хуряалга түлэг дундаа

МОСКВА. (ТАСС). Ороной колхозууд, совхозуудай механизаторнууд сентябриин тэн багта 52,8 миллион тонно үбһэ, 62,9 миллион тонно силос, 20,8 миллион тонно сенаж бэлэдхээ гэжэ СССР-эй ЦСУ мэдээсэнэ. 62,5 миллион гектар сабшалангай үбһэн хуряагдаа. Үнгэрэгшэ неделиин турша соо ороной ажахынуудаар 1,2 миллион тонно үбһэн бэлэдхэгдээ. Үбһэ бэлэдхэхэ түсэб ороп дотор бүхы дээрээ 76 процент дүүргэгдээ.

Брянскын 825 жэлэй ой

БРЯНСК. (ТАСС). Брянскын улад зон хотынгоо анхан тогтоһоор 825 жэлэй, немец-фашис булимтарагшадһаа тэрэнэй сүлөөлэгдэһөөр 28 жэлэй ойе сентябриин 18-да тэмдэглэбэ. КПСС-эй горкомой, хотын ажалшадай депутадуудай Соведэй баярай суглаан олониитын түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар зарлагдаа.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ амаршалгын бэшэг эльгээгээ.

Москвада баярай суглаан болобо

Манай орон ой модоор эгээн баян гэжэ дэлхэй дээрэ суурхадаг. Энэмнай Советскэ Союзай газар дайдын хахадые эзэлдэг, хэрэглэгдэхэ модоной дэлхэйн нөөсын гурбанай нэгые хадагалжа байдаг юм.

Ой модоной хүдэлмэрилэгшын заншалта һайндэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан сентябриин 18-да Союзуудай байшангай Колонно зал соо болобо. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Ой модоной ажахын Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Г. И. Воробьев элидхэл хээ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ амаршалгын бэшэг эльгээбэ.

(ТАСС).

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

НҮХЭР Р. М. ПЕСТЕРЕВАДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕРЭЙ ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын Ой модоной промышленность хүгжөөлгэдэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө Загарайн аймагай Хандагатайн леспромхозой доодо складай начальнигай орлогшо нүхэр Розалия Максимовна **Пестеревада** Буряадай АССР-эй габьяата инженерэй хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Т. ЕЛАЕВА.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной сентябриин 17.

ХУРСА УДХАТАЙ, ДОБТОЛХЫ ШЭНЖЭТЭЙ БАЙГ ЛЭ

Хүн зоной оюун бодолдохи, ёһо заншалдахи үнгэрһэн сагай үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ гээшэ партиин, манай обществын түрүү хүсэнүүдэй саг үргэлжын анхаралда байха ёһотой гээд нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соогоо хэлээ һэн.

Үнгэрһэн үе сагай үлэгдэлнүүдһээ хүнэй оюун бодолдо, абари заншалда эгээл бүхөөр үлэдэгынь шажан мүргэлдэ шүтэлгэ болоно. Тиин коммунис байгуулалтын үедэ социалис ёһоной ажабайдалай хүсэ нүлөөн доро партиин, гүрэнэй зүгһөө ябуулагдадаг хүдэлмэриин, эрдэм гэгээрэлэй нэбтэрһэнэй ашаар шажан мүргэлэй үлэгдэлнүүд усадхагдажа байна.

Совет засагай жэлнүүдтэ экономикодо, социально-культурна байдалда үндэһэн хубилалтанууд болоо. Энэ ушар ажалшадай оюун бодолые хубилгаһаниинь ойлгосотой. Арад зоной тон олонхинь эрдэм һургуулитай болоо. Энэниие баталхын тулада иимэ тоонуудые дурдая. Мянган хүн бүхэндэ абаад харахада, 779-ниинь һургуулитай болоо, тэдэнэй 204-ниинь дээдэ, дунда эрдэмтэй болонхой. Буряад орондо дээдэ 4 һургуули, 24 тусхай дунда һургуули хүдэлжэ байна. 46 мянга шахуу хүн эндэ һурана. Гадна 188 дунда, найман жэлэй 138, эхин шатын 278 һургуули хүдэлнэ. Хамта дээрээ 184200 үхибүүд эдээндэ һуража байна.

Манай республикын ажалшад соёлой олон эмхи зургаануудтай болонхой. Дүрбэн театр, тэрэ тоодо оперо ба баледэй театр, 133 соёлой ордон, байшан, 619 клуб, 546 библиотекэ бии юм. Зоной мэдэлдэ 100 мянган радиоточко, 80 мянга гаран телеприёмник бии, хүн бүхэн хэблэл захижа уншана.

Эдэ бүгэдэнэй хүн зоной сэдьхэл зүрхэндэ ехэ нүлөө үзүүлжэ, республикын арад зоной олонхиие шажан мүргэлэй баршагһаа сүлөөлжэ, оршон тойрониие эрдэм ухаанай ёһоор тайлбаридаг болоходонь туһалһаниинь ойлгосотой, мүнөөшье туһалһаар. Зүгөөр шажан мүргэлэй үлэгдэлнүүдые эсэслэн усадхахын тулада ехэ саг хэрэгтэй даа. Социально-экономическа үндэһэн хубилалтануудһаа, арад зониие атеизмын үзэлөөр хүмүүжүүлгын хэмжээнһээ энэ сагайнь болзор дулдыдаха болоно.

Научно-атеизмын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха, тиигэхэдээ эрдэм ухаанай мүнөө үеын туйлалтануудта үндэһэлхэ шухала гээд партийна программа соо хэлэгдэнхэй. Энэ заабариин ёһоор, манай партийна организацинууд атеизмын пропаганда ябуулна. Һүүлэй үедэ олон аймагуудта энэ хүдэлмэри яһала эдэбхитэй болоо. Партиин райкомууд, ниитын организацинууд атеизмын хүдэлмэриие гуримтайгаар ябуулхые оролдоно. Олониитын дундашье тус тус һүзэгшэдтэй зохихо хүдэлмэри ябуулна. КПСС-эй олон райкомууд бюро дээрээ энэ асуудал зүбшэн хэлсэөд, тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалаа. Мухар-Шэбэрэй аймагта атеизмын хүдэлмэри ябуулха совет байгуулагданхай. Дүршэл ехэтэй пропагандист С. Я. Варфоломеев энэ соведые хүтэлбэрилнэ. Аймагай колхоз, совхозуудта, предприятинуудта иимэ соведүүд байгуулагдаа. Партийна суглаанууд дээгүүр энэ асуудал зүбшэн хэлсэдэг болоо. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо болоһон суглаан дээрэ «Зарим зоной оюун бодолдо, абари заншалда үлэһэн үнгэрһэн сагай үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэһэн байна. Тус колхозой түрүүлэгшэ С. В. Устинов энэ асуудалаар элидхэл хээ, нютагай байдалай жэшээнүүд дээрэһээ шажанай сурталай худал хуурмаг байһые харуулаа. А. Н. Калашниковай хүтэлбэрилдэг партийна бюро суглаанай хараалһан хэмжээнүүдые бодотоор бэелүүлхын тула хэмжээнүүдые абаһан байна. Үзэл сурталай хүдэлмэриие таһалдуулангүй бүхы хүн зоной дунда ябуулха гэгдээ һэн. Һарадаа хоёр удаа политинформатор, нэгэ удаа лектор хөөрэлдөө, лекци хэдэг юм. Эдээнһээ гадна, тусхай темэтэй үдэшэ, уншагшадай конференци мэтэнүүд эндэ үнгэргэгдэдэг. Гадна үзэл сурталай хүдэлмэриие ямар нэгэн шэглэлтэйгээр ябуулха гэжэ оролдодог юм. Мүнөө энэ колхозой партийна организаци КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ[?] һаналаа табина.

Эндэхи соёлой байшанда лёктори хүдэлнэ. Партийна организациин эдэбхитэд — эрхим лекторнууд эндэ лекци уншана. Колхозой түрүүлэгшэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат С. А. Устиновай лекцинүүд яһалашье һонирхолтой. Съездын материалнуудаар олон лекци малшад, механизаторнуудай дунда уншагдаа. Мүн атеизмын, шажан мүргэл шүүмжэлхэ асуудал мартагдадаггүй юм. 4 лектор энэ темээр мэргэжэнхэй. Эдэ лекторнууд элдэб арга хэрэглэдэг: лекци уншадаг, хөөрэлдөө хэдэг, тематическа үдэшэнүүдые үнгэргэдэг, шэнэ социалис ёһо заншал, һайндэр нэбтэрүүлдэг юм.

Атеизмын хүдэлмэри мүн Сэлэнгын аймагта яһала һайжараа. Партиин райкомой байгуулһан атеизмын соведтэ эрхим пропагандистнар, лекторнууд, гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд оролсоно. Иимэ соведүүд һууринуудта, дунда, найман жэлэй һургуулинуудта байгуулагданхай.

КПСС-эй райкомой, «Знание» бүлгэмэй эхин организацинуудай дэргэдэ атеизмын эрдэм дэлгэрүүлхэ штатнабэшэ лекторнууд томилогдонхой. Энэ жэлдэ эдэнэр 300 гаран лекци уншаа. Атеистическа хүмүүжүүлгэ эмхидхэхэ хэрэгтэ партийна эхин организацинууд, коммунистнууд ехэ үүргэтэй. Энээнтэй дашарамдуулан, хэдэ хэдэн райкомуудай бюро дээрэ энэ асуудалаар партийна эхин организацинуудай тоосоон шагнагдадаг болонхой. Партиин Бэшүүрэй райкомой бюро энэ асуудалаар Бэшүүрэй совхозой хоёрдохи отделениин парторганизациин секретарь Н. Н. Тимофеевэй элидхэл эндэ һая шагнаа һэн. Улад зоной дунда атеизмын хүдэлмэри ябуулдаг тухайдань Бодонгуудай совхозой парткомой тоосоон райкомой пропаганда, агитациин таһагай нүүдэл заседаниин дээрэ шагнагдаа юм. Иимэ хэмжээнүүд хадаа атеизмын хүдэлмэри шангадхаха хэрэгтэ түлхисэ боложо үгэнэ, тэндэхи байдалай һайн, муу талые элирүүлнэ бшуу. Мүн Зэдын, Яруунын, Түнхэнэй болон бусад аймагуудта энэ хүдэлмэридэ ехэ һанал табигдана. Хэжэнгын аймагта научно-атеизмын пропагандада медицинын хүдэлмэрилэгшэдые хабаадуулдаг. Аймагай больницада научно-атеизмын эрдэм дэлгэрүүлхэ тусхай талмай байгуулаа. Главна врач А. Н. Николаев энээниие толгойлно. Лекци, хөөрэлдөөнүүдтэ научна фильмүүдые хабаадуулхаар, тусхай темэтэй үдэшэнүүдые үнгэргэхөөр хараалба. Яруунын аймагта атеизмын хүдэлмэри багшанарай соведүүд, суглаанууд дээрэ ходо табигдажа байдаг юм. Научно атеизмын эрдэм дэлгэрүүлхэ зорилгоор һургуулинуудта лектори байгуулагданхай, шажан мүргэлэй хархис удха харуулһан булан, таһалганууд, музей бии юм. Пенсионер Ж. Самбилоной ударидадаг Үльдэргэ нютагай арадай музей энэ талаар һонин ажал ябуулжа байнхай.

Улад зониие атеистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партийна олон организацинуудта ехэ һана лаа табина гээд дээрэ дурсагдагша баримтанууд гэршэлжэ байна. Гэбэшье бүхы нютагуудта иимэ гэжэ хэлэхэ аргагүй байнабди. Бүгэдэнэй дутагдал юуб гэхэдэ, атеизмын асуудал партийна организацинуудай үзэмдэжэ хаа-яа табигдадаг атеист мэргэжэлтые бэлдэхэ хэрэгтэ анхарагдадаггүй байна. Энээнэй гэмээр атеизмын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулагдадаггүй, хаа-яа бии болоод, дахин үгы болошоно. Энэ хэлэһэнээ батадхахын тулада лекционно пропаганда абаад үзэел даа. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта республика дотор «Знание» бүлгэмэй лекторнууд атеизмын темээр 790 лекци уншаа. Түнхэнэй, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Яруунын, Хяагтын аймагуудта энэ хүдэлмэри яһала һайнаар ябуулагдана. Тэдэ Баргажанай, Хурамхаанай, Хориин, Прибайкалиин, Ахын, Хойто-Байгалай аймагуудта энэ хэрэгтэ анхаралаа табидаггүйнь гайхалтай.

Научно-атеизмын хүдэлмэри гээшэ коммунис хүмүүжүүлгын нэгэ шухала һалбаринь мүн. Энээниие түсэбэй, нэгэ гуримай ёһоор саг үргэлжэ ябуулха, сурталал бодолой талаар хүн зондо нүлөө үзүүлхэ, улад зоной онсо илгаа шэнжэнүүдые хараадаа абал сажа эрхилхэ эрилтэ мүнөөнэй үе саг бидэнэрэй үмэнэ табигдажа байна. Атеизмын идхамжын хүдэлмэри һүзэгшэдэй дунда ябуулхадаа болгоомжотойгоор, наадалха, доромжолхо ябадал гаргажа болохогүй. Энэ хүдэлмэри хадаа һүзэгшэдтэ эсэргүүгээр шэглэгдэһэн бэшэ, харин шажан мүргэлдэ һүзэглэхэ ябадалай үлэгдэлнүүдые усадхаха гэһэн удхатай юм. Гол зорилгонь юуб гэхэдэ, шажанай үзэл сурталай худал хуурмаг, хоротой байһые хүндэ годоруулжа, эрдэм ухаанай зүб байһые этигүүлхэ гэһэн шуу. Шажанай суртал, заабариин буруу, хооһон шэнжэтэй байһые материалис үзэлэй ёһоор, буруушааха, тодорхойлхоһоо гадна, мүн хүн зониие коммунис үзэл бодолоор зэбсэгжүүлхэ, ажабайдалда өөрын зүргэ олохо, обществодо туһатай байхаар хүмүүжүүлхэ шухала. Һүзэглэдэг тус тус хүнүүдтэ хүрэжэ, тэдэнэй сэдьхэл бодол мэдэжэ, энэ хүдэлмэри ябуулаа хада аша үрэнь ехэ байха һэн бэлэй. Һүзэгшэ бүхэнтэй нюураараа уулзажа, үнэн зүрхэнэй ярилдаа хэбэл, уг зорилгодоо хүрэгдэхэ байнал.

Үнгэрһэн сагай үлэгдэлнүүдые усадхахын тулада шэнэ социалис ёһо заншалнуудые нэбтэрүүлхэ шухала. Шажан мүргэлэй ёһо гурим, һайндэрнүүдые миин лэ шүүмжэлээд байха бэшэ, харин социалис удхатай шэнэ ёһо заншал, һайндэрнүүдые баяр ёһололой оршон байдалда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй бшуу.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг болонхойбди. Нарай үхибүүе, гэр бүлэ бологшодые бүридэлдэ абалга, ажалай һайндэрнүүд гоёор түхеэрэгдэнхэй, баяр ёһололой оршон байдалда үнгэргэдэг болоо. Иимэ хэмжээ ябуулгануудые улам удхатай, гоё һайханаар, олоной сэдьхэл зүрхэ буляамаар үнгэргэхэ шухала байһые гэрлэлгын Улаан-Үдын ордоной хүдэлмэри эли тодоор гэршэлнэ. 1966 ондо эндэ баяр ёһололой оршон байдалда 619 залуу айл, 1967 ондо — 941 айл, 1968 ондо — 983, 1969 ондо — 1312, 1970 ондо — 1540 айл, тиихэдэ байгша оной 8 һара соо 1000 айл гэр бүлэ болоһоноо эндэ баталһан байна. Энэшье ойлгосотой бэзэ даа. Юуб гэхэдэ, манай обществын ячейкэ болохо гэр бүлэ байгуулхадаа, залуу хүбүүн басаган хоёр гоё оршон байдалда, зон нүхэдтэеэ, түрэл саданартаяа хамта баталхаяа һанана ха юм. Нүгөө талаһаа гүрэнэй үмэнэһөө шэнэ айлые хуулита ёһоор холбоно бшуу. Шэнэ ёһо заншал нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ соёлой эмхи зургаанууд, нютагай Соведүүд ехэ үүргэтэй гээшэ.

Атеизмын хүмүүжүүлгэдэ һургуули мүн лэ ехэ үүргэтэй юм. Материалис үзэл бодолой түрүүшын үндэһэ һуури залуу үетэндэ олгохо газар һургуули байна бшуу. Предмедүүдые заахадаа багша гээшэ байгаалиин, обществын шухала шухала үзэгдэлнүүдые ойлгуулха, оршон тойрониие материалис ёһоор харуулһан эрдэм, техникын туйлалтанууд тухайда хэлэхэ ёһотой. Классһаа гадуур һурагшадай ябуулдаг хүдэлмэришье ехэ дутагдалнуудтай даа. Тахидаг газарнууд тухайдашье зохихо хүдэлмэри ябуулагдадаггүй. Эдир атеистнүүдэй кружок, булан, музей гэхэ мэтэнүүд олон һургуулинуудта үгы юм.

Шажан мүргэлэй үлэгдэлнүүдые усадхахын тулада гэр бүлынхидтэй зохихо хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй байдаг. Энээндэ һургуули мүн лэ ехэ үүргэтэй. Һүзэгшэ гэр бүлынхид бага үхибүүдтээ шажанай суртал номнодог, элдэб ёһололго дүүргүүлхые баадхадаг ушар бии. Теэд энээниие зарим һургуулинуудта мүртэй мэдэдэггүй юм. Тиимэһээ энэ асуудал тодоор мэдэжэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һурагшадтайшье, гэр бүлынхидтэйшье ябуулха хэрэгтэй бшуу. Тиигэхэ зуураа, шажан мүргэл тушаа совет хуулиин ямараар хандадаг тухайшье гэр бүлынхидтэ ойлгуулха шухала. Олон һургуулинуудта иимэ хүдэлмэри ябуулагдадаг, гэр бүлынхидэй лектори хүдэлдэг ааб даа. Жэшээнь, Хонхолын дунда һургуулида иимэ лектори байгуулагданхай. Һургуулиин директор Ф. Я. Варфоломеев энэ лектори ударидана. Коммунис хүмүүжүүлгэ, педагогическа бүгэдэ ниитын һуралсал, естественно-научна, атеизмын эрдэм дэлгэрүүлхэ — иимэ гурбан шэглэлтэйгээр энэ лектори хүдэлдэг юм. Энэ лектори тосхоной зоной дунда ехэ хүндэтэй болонхой.

Атеизмын хүдэлмэридэ хабаагүй үзэл сурталай зургаан гэжэ үгы ааб даа. Һүүлэй үедэ аймагай зарим газетэнүүд энэ асуудалда ехэ һаналаа табидаг болоо. Бүхы дээрэнь харахада, энэ хүсэтэ зэбсэг үшөөл мууса хэрэглэгдэнэ. Киногой хүдэлмэрилэгшэд энэ хүдэлмэридэ мууса хабаадана.

Научно-атеизмын хүдэлмэри һайжаруулхын тулада нэн түрүүн атеистын мэргэжэлтэй хүнүүдые бэлдэхэ шухала. Энэ жэлдэ Үльдэргэ нютагта Хориин, Яруунын, Хэжэнгын аймагуудай итеистнүүдэй семинар үнгэргэгдөө. Мүн бэшэшье нютагуудаар иимэ семинарнууд үнгэргэгдөө. Марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ атеистнүүдые бэлдэхээр хараалагдана.

Материалис үзэлдэ харша шажанай үлэгдэлнүүдтэй саг үргэлжэ тэмсэхэ гээшэ партийна организацинуудай шухала хүдэлмэриин нэгэн мүн.

Н. КРЮЧКОВ,
КПСС-эй обкомой пропаганда, агитациин таһагые даагшын орлогшо.

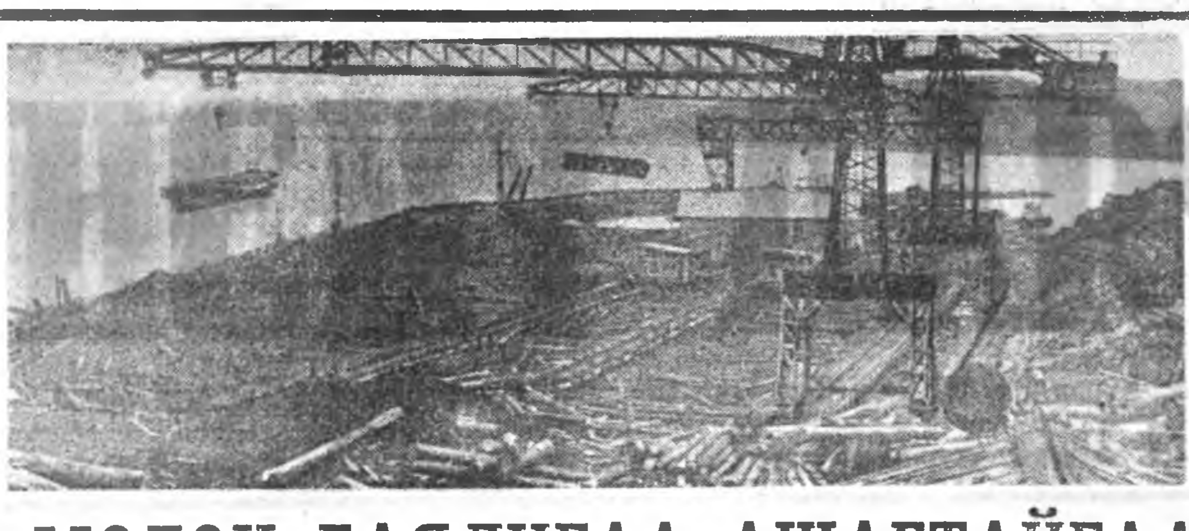

МҮНӨӨДЭР— ОЙ МОДОНОЙ ХҮДЭЛМЭРИ-ЛЭГШЫН ҮДЭР

МОДОН БАЯЛИГАА АШАГТАЙГААР ХЭРЭГЛ

Хүжэ ехэ тайга... Тэрэнэй баялиг—ой модон хадаа Буряадаймнай омогорхол мүн. Республикымнай эзэлжэ байгаа газарай гурбанай хоёр хубинь ой модоор хушагданхай. Мүн манай газар дээрэ байгаалиин гайхамшаг хэшэг—Байгал далай салгидан байдаг. Тиимэһээ олон тоото гол, горхонуудай урдан ородог далай шадархи газар дайда хамгаалха, ой модоной баялигые гамтайгаар, зүбөөр хэрэглэхэ эрилтэ табигдана.

Модо бэлэдхэхэ, модо болбосоруулха промышленность республикымнай арадай ажахын гол һалбаринуудай нэгэн юм. Энэ һалбариин хүдэлмэрилэгшэд ой модоной баялигые хамгаалха, арьбадхаха зуураа, продукци үйлэдбэрилгые улам ехэдхэжэ байна. Модо бэлэдхэлгые ехэдхэнгүйгөөр иимэ зорилго хайшан гэжэ бэелүүлэгдэнэб гэхэдэ, энэ баялиг гамтай һайнаар, зүбөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Партиин XXIV съезд модошодто иимэ гол шэглэл заажа үгэбэ ха юм.

Энээнһээ урда бэлэдхэгдэдэг модоной 20 гаран процентнь хаядаһан боложо үлэдэг, тиигэжэ нэгэ миллион кубометрһээ үлүүтэй үнэтэ зүйл хиидэ хаягдашадаг байгаа.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай коллективүүд бүхы модые хаядаһагүйгөөр хэрэглэхэ гэжэ тэмсэдэг болоо. Модо отолходо түрүү технологи хэрэглэгдэнэ, модо бэлэдхэлэй, болбосоруулгын хүдэлмэри оньһожоруулагдажа, автомат аргаар зэбсэгжүүлэгдэжэ байна. Отологдоһон модон нарин зурууд болгон унагаагдана. Таллуулгын трактор хэрэглэхэдээ, ургажа байгаа залуу модые гэмтээхэгүй гэһэн шухала зорилго хараада абажа, ой тайга хамгаалагдадаг болоо.

Урдань модон голнуудаар урадхуулагдадаг байгаа. Тиигэжэ байгаалида, Байгал далайда ехэхэн хохидол ушаруулагдагша һэн. Комбинадай предприятинууд эрдэм-шэнжэлэлгын болон проектнэ институдуудтай хамта голнууд шадархи харгыгаар модо шэрэхэ шэнэ схемэ зохёоһон юм. Леспромхозуудһаа автомашинаар асарагдаһан модон түмэр замай транспортын платформодо ашагдажа, хэрэгтэй газартаа хүргэгдэнэ. Модон томо багсаар ута зандаа шэрэгдэдэг болоо.

Энэ шэнэ гурим хаа хаанагүй хэрэглэгдэнэ. Ерэхэ жэлһээ модон Байгал далайда ородог голнуудаар урадхуулагдахаяа огто болихо. Модые автомобильна, түмэр замай транспортаар ута зандань шэрэжэ, хэрэглэгшэдтэнь хүргэжэ байхада, ажалай бүтээсэ горитойгоор дээшэлхэ. Тиимэ модые томодхогдоһон, оньһожоруулмал комплексно доодо складуудта хэрэгтэй зэргээрнь тайраха, сорт сортоорнь илгахада таарамжатай зохид байна. Иимэ доодо складууд промышленна электрын элшэ хүсөөр хангагданхай. Мүнөө комбинадай бүхы шахуу леспромхозууд модо шэрэлгын шэнэ технологидо оронхой.

1000 үлүүтэй километрэй утатай автомобильна болон түмэр замай нарин харгы, оньһожоруулагдамал 6 доодо складууд һүүлэй гурбан жэлэй туршада баригдаа. Доодо складуудта автомат шахуу 32 линн, 5—30 тонно ашаа үргэхэ шадалтай 41 кран тодхогдоо. Автомат шахуу үшөө 6 линн, 10 кран энэ жэлдэ хабсарган табигдаха юм. Эдэ складууд СССР-эй Минлесдревпромой зүгһөө үндэр сэгнэлтэдэ хүртэжэ, 1970 ондо ВДНХ-да харуулагдаһан байна. Тэрэнэйнгээ түлөө комбинат 1-дэхи шатын дипломоор, выставкэдэ хабаадаһан 12 хүдэлмэрилэгшэд медальнуудаар шагнагдаһан юм. Хабсаргамал түмэр-бетон зүйлнүүдые хэрэглэхэ шэнэ технологи доодо складуудай барилгада нэбтэрүүлэгдээ. Индустриальна энэ арга барилгын болзорые 3-4 дахин хороохо, 182 мянган түхэригөөр хямдаруулха арга олгобо. Иимэ складуудые бариха дүй дүршэлтэй танилсахын тула хүршэ область, хизаарнуудһаа делегацинууд манай эндэ ерэнэ.

Ута зандаа томо багсаар шэрэгдэһэн модые нэгэ газарта отолхо, илгахада, экономическа талаараа ехэ ашагтай. Бүтээсэ багатай складууд усадхагдажа байнхай. Хэрбээ 1968 ондо тэдэнэй тоо 90 байбал, мүнөө оройдоо 9 болонхой.

Модоной хаядаһа хэрэглэжэ, технологическа зүйл үйлэдбэрилхэ цехүүд комбинадай предприятинуудта баригдажа эхилээ. Иимэ зүйл үйлэдбэрилгые жэлдээ 350 мянган кубометртэ хүргэхэ зорилго табигдаа. Жэл соо 50 мянган кубометр модо-зомгооһоной плитэнүүдые үйлэдбэрилхэ цех энэ жэлдэ Онохойн модоной комбинадта ашаглалгада оруулхаар хараалагдана. Сэлэнгын целлюлоз-картоной комбинадай хүдэлжэ эхилхэдэ, модоной бүхы үлэгдэл—түлеэн, хаядаһан гэхэ мэтэ хэрэглэгдэдэг болохо юм. Жэлдээ 1200 мянган кубометрэй технологическа зүйл, модо бэлэдхэлгын, болбосоруулгын үлэгдэл комбинадта хэрэглэгдэхэ.

Байгал далайгаар модо урадхуулха шэнэ технологи—модые ута зандань сигара болгон холбоод урадхуулха гурим ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, модые гээлтэ хоролтогүйгөөр хэрэгтэй газартань хүргэхэ, далайн уһые сэбэрээр байлгаха арга хангана. Комбинадай инженернүүд эрдэмтэ хүдэлмэри... хамта энэ гурим зохёоһон юм. Нед... технологёор Байгал далайгаар 260 м... бометр модон гээлтэ хоролтогүй... хуулагдаа. Тиигэжэ модо урадхуул... сэ 4 дахин дээшэлһэн, тэрэнэй ... мянган түхэригөөр хямдаруулагда... 1973 онһоо хойшо Байгалаар м... иимэ технологёор урадхуулагдаха...

Комбинадай предприятинууд ... һайндэрые ажалай шэнэ амжалта... Продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха ... түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. 525 мян... ригэй продукци даабариһаа гадуур ... даһан байна. Жэлэй түрүүшын квар... дүнгөөр комбинат бүхэсоюзна социа... сөөндэ шалгаржа, СССР-эй Ой мод... болбосоруулгын промышленностиин ... терствын болон профсоюзай ЦК-гай ... гын Улаан тугта хүртөө һэн.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй ... рние, абаһан социалис уялганууда ... хэрэгтэ модо бэлэдхэгшэд. болбосо... дай хүсэ шадал зорюулагдажа байн... тайн, Хандагатайн, Итанцын, Ху... промхозуудай, Онохойн модоной ... Буряадай мебелиин болон модо бо... гын комбинадай, Сэлэнгын модоно... коллективүүд модошодой дунда ... социалис мүрысөөндэ шалгаржа ... циалис Ажалай Геройнууд, Хандага... промхозой А. П. Кудряшовой, Ханда... промхозой Н. Ф. Семеновой, Ажа... Тугай ордендо хүртэһэн Шулуутайн ... зой Марковай, Байгалай леспромх... ришковой, Хориин леспромхозой ... Онёогой леспромхозой Вставскиин, ... най леспромхозой Яригинай даадаг ... нууд мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ түрүү...

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта.)

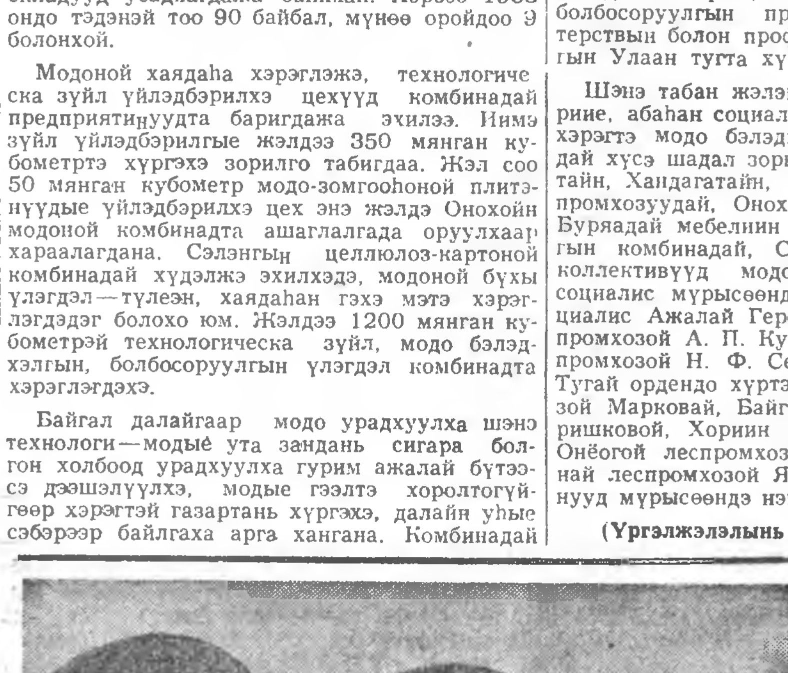

БАЙГША ... хоёрдохи ... дүнгөөр Ива... модоной ажахы... тоновско лесп... түрүү һуурида ... байна. Комсо... бүүн Сергей К... тус коллектив... тэлбэрилдэг ... ничествын хү... шэд 3-дахи ... лайнгаа түсэб ... доной хүдэлм... шын үдэртэ ... тайгаар ... байна.

ЗУРАГ (зүүн гарһаа): ... тоновско лесп... түрүү хүдэлм... И. А. Трифанов, ... Кокорин, В. А. ... янов.

З. ВЕСНИНА...

ЗУРАГЛАЛ

ТАЙГЫН ЭЗЭН

Ой харууһалагшын мэргэжэл олондо хүндэтэй, туһатайшье. Тэдэ тудаһан лэ хүн энэ мэргэжэл шэлэдэг бэшэ. Энэ мэргэжэлээр хүдэлхын тула һонор ухаан, энэрхы һайхан сэдьхэл хэрэгтэй ха юм. Ой харууһалагшад байгаалида ёһотойгоор дурлахыемнай бидэниие һургадаг гээшэ.

Александр Иванович Ванчугов олон жэлэй туршада ой харууһалагшаар хүдэлдэг. Шэбэртэдэ ябахадаа тэрээнтэй танилсажа хөөрэлдэһэн хүм. Байгаали һайн мэдэхэ тула, Александр Иванович ажал хэрэг, ушаралта ябадалнууд тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө һэн. Үнэхөөрөөшье ой харууһалагшада хөөрэхэ юумэн яһала олон ааб даа.

— Бидэнэй ажал харюусалгатай, хүн зондо хэрэгтэйшье. Бидэнэр ой модо түймэрэй аюулһаа абардаг, хулгайгаар ойдо модо отолһон зониие барижа хэһээхэшье эрхэтэйбди. Мүн лэ ногоон баялигаа улам үргэдхэхэ гэһэн хараатайгаар модо һуулгадаг зомди,— гэжэ хэлэхэ юм.

Һүүлэй үедэ модо һуулгаха даабари тон ехээр үгтэдэг болонхой. Энэ даабаряа дүүргэхын тула ой харууһалагшад яһала ехэ оролдолго гаргана. Леспромхозууд мүнөө нарин зуруудаар модо отолжо, залуу модоной 60-аад процентнь бүтэн үлэдэг болоо. Ой харууһалагшадта яһала амар болошоол юм бэзэ.

Урдань ямар зэрлигээр модо отологшо һэм. Модошодой хүдэлһэн газарта гансашье ногоон ургамал үлэдэггүй һэм шуу. Хүрьһэнэйнь хүсэ орохо сагые хүлеэхэ ушар гарадаг бэлэй. Жэлнүүд хүлеэхэ бэшэ даа, ошожол байха.

Хаанашье хүдэлөө һаа, бидэнэр сагаа миин гээхэгүй гэжэ оролдодог байнабди. Ой харууһалагшад сагаа бүришье гамтайгаар хэрэглэдэг гээшэ. Александр Иванович энээн тухай хөөрэхэ мүртөө нэгэ һонирхолтой ушар дээрэ зогсобо.

Хэдэхэн жэлэй саана Александр Иванович Ванчугов бүлэг нүхэдтэйгөө Хонхоло нютагта модо һуулгажа байбад. Недели шахуу ойһоо гарангүй хүдэлбэд. Зургаадахи үдэртөө модо һуулгаха даабаряа дүүргээд, гэр бүлэдөө бусахаар түхеэржэ оробод. Гэнтэ сэлмэг огторгойдо самолёт харагдажа, дээгүүрнь хэдэ ерьеэд, багахан вымпел хаяба. Тэрэнииень задалжа харахада, «Дүтын ой дүрэжэ байна. Ошожо унтаргаагты!» гэһэн мүрнүүд аржытар бэшээтэй байба.

Яаха гээшэб? Гэртээ харижа амараад, түймэртэ гараха гү, али энэ бэеэрээ тиишэ ошохо гээшэ гү? Ошонһоо дүлэн сасардаг һэмнай. Мүнөө һая носожо эхилһэн гал час, хоёр часай үнгэрхэдэ аймшагтай ехэ түймэр болохол. Зуун жэлнүүд соо ургаһан модод хосорхол. Энээн тухай Александр Иванович, тэрээнтэй суг хүдэлдэг нүхэдынь бодомжолжо үзөөд, түймэрэй носожо эхилһэн газар тээшэ яаралтайгаар ошожо, тэрэниие саг дары сараа бэлэй.

Ой харууһалагшадта саг хэрэгтэй. Тон ехэ саг. Хэдэн модоной зай морёор гаталжа, ой тайгаяа шалгаха ушар гарадаг. Ябахал хэрэгтэй. Һанаа амархан гэртээ һуужа огто болохогүй. Тэрэнэй даадаг арба мянган гектар газар дээрэ юуншье болохо ха юм. Александр Иванович ой модондо, түрэл байгаалидаа бүхы сэдьхэл зүрхөөрөө дурлаһан хүн. Тэрэ бүхэли үдэрөө ой соо үнгэргэдэг заншалтай.

Александр Иванович ой соогуур аяншалжа ябаба. Тойроод абяа шэмээн үгы. Нарһан модод аалин аалин найгажа, хэтынгээ дуу хүгжэмдэнэ. «Иимэ гоё нарһан модо эндэһээ бэшэ хаана олохобши даа» гэжэ тэрэнэй бодомжолон ябатар, һүхын абяан дүтэхэнэ дуулдаба. Ой харууһалагша абаһаар үнэншэжэ ядаа. Олоной зөөридэ зоргоороо ороһон золигые бариха хэрэгтэй! Һүхын абяанай дуулдаһан газарта ерэхэдэнь, хэдэн олон модод отологдоод байба. Иимэ юумэ харахадаа, Александр Иванович уур сухалда эзэлэгдэн:

— Юу хэһэн ороолон гээшэбши! Шамайе энэ бэерээ сүүдтэ үгэхэмни! — гэжэ бадашан хэлэһэнээ мартадаггүй. Теэд тэрэнь:

— Хэзээ хойшодоо ... хэхэгүйб, алдуу болоо. ... даа,—гэхэ мэтээр үйлаг... гаа һэн.

— Хүндэ этигэжэ һур... рэгтэй. Байгаали бидэни... харууһалагшадые тон ... сэдьхэлтэй болгодог шуу... гэжэ тэрэ хөөрэжэ һууг... Ажал хэрэг, ажабайдал ... һонирхолтойгоор хөөрэ... хэниинь сээжын ... мэтээр аялгатан гараха ...

Ой харууһалагшын ... тиимэшье бэлэн бэшэ. ... хэдэ мянган модоной за... жа, нарһан, шэнэһэн модо... дэнэйнгөө сэсэгы мэт... һалха хэрэгтэй. Зарим ... промхозуудай хүдэлмэри... бэлэдхэхэдээ, залуу ... гэмтээдэг байна. Энэ ... дануудыень саг дары хэ... хаагүй һаа, байгаалида ... хохидол хэгдэхэ.

Александр Иванович ... хаанашье ошожо үрдин... Түрэл байгаалияа бүри ... һайхан болгохын тула ... шадалаа, бэлигээ ажа... рюулдаг гээшэ. Ой со... хадань, нарһан модод ... һалагшые баяр баясха... угтан, хүүен шуугна... Хүн зондо һайн һайхан ... жэ ябаһан Александр И... Ванчугов үдэр, һүнишье ... вахтада жагсаһаар.

К. БАЛ...

КОММУНИСТ тухай хөөрөөн

ОЛОНДОО ХҮНДЭТЭЙ

Слесарь Сергей Егорович Акимушкиниие танихагүй хүн Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинат дээрэ үгы хаш. Гуша гаран жэлэй саада тээ комбинадай коллективтэ ороһон залуу хүбүүн мүнөө олондо хүндэтэй бэрхэ мэргэжэлтэ болонхой.

Ажалайнь замда олон бэрхэшээл дайралдаа юм бэзэ. Түрүүшээр дүй дүршэл үгыдэжэ тухашараа бэлэй. Түмэр дархалха гээшэмнай амархан хэрэг бэшэ ха юм даа. Хажуудаа ажалладаг аха нүхэдэйнгөө хүдэлхые хаража, дүй дүршэлыень хадуужа абаһан, мүн элдэб литература, ном уншажа, слесариин ажалай онпые оложо шадаһан.

Комбинадай элдэб нарин прибор, автомадуудые шалган заһабаридаг цех. Нэгэтэ ажалай үдэрэй дүүрэжэ байха үедэ телефон хангирба. Стелизаторна тогоонуудай хүдэлмэри хинан шалгажа байдаг термограф эбдэршэбэ. Саашадаа удаан ажаллаха аргамнай һалахань хэбэртэй, заһабарилжа туһалыт даа гэжэ консервын заводой директор хонходожо байба.

Теэд яахаб? Ажалай үдэр дүүрэө гээд Сергей Егоровичой гэртээшье бусашоо һаань, хэн юу хэлэхэб. Зүгөөр коммунистын сэдьхэл тиимэ бэшэ ха юм. Тэрэ сагтаа заводтонь ерэжэ, приборынь задалжа, эбдэрһэн юумыень олоод заһабарилһан хойноо һанаа амар гэртээ бусаа һэн. Заводой үйлэдбэри зогсоогүй, тэрэ үдэр халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэһэн байха.

Иимэ ушарнуудые али олон тоолоожо болоно. Слесарьнуудэй хэдэг ажал мэдээжэ ха юм. Түхеэрэлгэнүүдэй хойноһоо харууһалха, заһа сагтань профилактика хэжэ, эбдэрһэн деталиинь заһаха. Эндэ ажалаа үдэр, часаар хэмжэхэнь бэрхэтэй. Хэрэгтэй болоходо, хоёр халаандашье ажаллаха саг ерэдэг. Тиигээгүйдэ аргагүй. Нэгэ оньһон түхеэрэлгын гү, али конвейерэй зогсошоходо, бүхы бригада, участок, халаан ажалһаа һаатаха, миин байжа сагаа үнгэргэхэ баатай болоно бшуу.

Сергей Егорович Акимушкин өөрынгөө урдахиие, бэеынгээ амарые хараад ябадаг хүн бэшэ юм.

Гушаад жэл соо тэрэ өөрынгөө мэргэжэлдэ хэды олон залуушуулые һургаа гээшэб. Тэдэнэй тоодо мүнөө Социалис Ажалай Герой, комбинадай эрхим слесарьнуудэй нэгэн В. И. Немочин. Бүри залуухан, юушье мэдэхэгүй тооной хүбүүн Владимирай — намайе танда эльгээбэ, слесарь болохо хүсэлэнтэйб,— гэжэ уруу дурууханаар хандаһаниинь Сергей Егорович мүнөөшье болотор мартадаггүй. Харин мүнөө эдэ хоёрой — багша һурагша хоёрой аалиханаар алхалалдан, ажал хүдэлмэри тухайгаа намдууханаар хөөрэлдэжэ ябахыень харахада ехэ зохид, сэдьхэл зүрхэндэ баяр түрэдэг.

Он жэл ошожол байна. Сергей Егорович пенсидэ гарабашье, дуратай ажалаа орхеогүй. ... тэмсэл соогуур һаһаа үнгэ... һэн хүндэ хүдэлмэригүй ... һууха гээшэ ямаршье амар... һаа доро ха юм. Коммунист, ... бинадай үнинэй хүдэлмэри... нэгэн нүхэр Акимушкин а... жа үргэлжэлһөөр, үни удаа ... дэлжэ олоһон дүй дүршэл... мүүжэжэ ябаа залуу ... дамжуулһаар.

Иимэл хүсэл зоригтой ко... нист хүн юм.

Г. ХАРЧЕНКО.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

АЖАЛШАДАЙ ЭКОНОМИЧЕСКА ҺУРАЛСАЛ ҺАЙЖАРУУЛХА ТУХАЙ

(...нинь 1-дэхи нюурта).

...нуудтай министерствэнүүд ...жиргаанай зургаануудтай ...СССР-эй Дээдэ болон тусхай ...уралсалай министерствэдэ ...даанхай. Экономическа пред... ...заадаг багшанарай мэргэ... ...жуулхэ, техническэ болон ...эрдэмэй талаар про... багшанарай экономическа ...дэшэлүүлхэ зорилго ...табигданхай.

...ионально-техническэ учи... ...дай һурагшадые экономи... ...гүн гүнзэгыгөөр һур... ...алай түсэб болон про... ...зохихо нэмэлтэнүү... ...хыень профессионально... ...һуралсал эрхилдэг ...Министрнүүдэй Соведэй ...митедтэ даалгагданхай.

...дай экономическа һурал... ...саг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ, ...шэдые ажалда бэлдэхэ, ...тэрэшэлэн ажалай ...дэшэлүүлхэ хэрэгэй гол ...тэрэниие тоолохыень ...публиканудай Коммунис ...дай ЦК-нуудые, партиин ...дые, обкомуудые, горко... ...райкомуудые, бүхы пар... ...ганизацинуудые КПСС-эй ...ьна Комитет уялгалба.

...шатын хүдэлмэрилэгшэдые ...онуудай һуралсалай жэл... ...ческа һуралсалда хабаа... ...зорилгоор энэ хэрэгые үргэн ...гаар эмхидхэхэ, тэрээндэ ...дтэ онсо анхарал хан... ...на. Ажалшадай экономиче... ...алсал таһалгаряагүй эмхид... ...гадна, хүдэлмэрилэгшэ... ...дарийһоонь һамшааха ёһо... ...ютгоогдоо. Хүдэлмэрилэг... ...мэржэл дээшэлүүлхэ гури... ...ха байгшадта экономиче... ...алнуудта хабаатай программ... ...урдань правительствын ...гурим болон услови ху... ...гүй.

...ческа һуралсалай хүдэл... ...тэбзлалгэ, эмхидхэлгын хэ... ...министерство, албан ...предприяти, колхоз болон ...ргаануудай хүтэлбэрилэг... ...саха байна. Тэдэнэр эко... ...һуралсалые амжалтатай... ...эрхэ арга нүхэсэл ханга... ...алай баазыень бэхижүүл... ...тула хүдэлмэрилэгшэдэй ...дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һо... ...мүнгэн гаргашалагдаха

...рилэгшэдые экономическа ...бэлдэхэ хэмжээ ябуул... ...предприятинуудай коллек... ...социальна хүгжэлтын тү... ...коллективнэ хэлсээнүүд ...оворнуудта) оруулхада таа... ...гэжэ тоологдоо. Тэрэшэ... ...алис уялгануудые абаха... ...хэмжээ ябуулгануудые ха... ...аха шухала. Хүдэлмэри... ...колхознигуудта разряд, мэр... ...класс олгоходоо, мүн мэргэ... ...шэнэ тушаалнуудта дэб... ...тэдэнэй экономическа ...дэсын талаар онсо эрилтэ ...шухала гэжэ КПСС-эй ЦК ...Тарифно-мэргэжэлэй спра... ...соо зохихо хубилалта... ...оруулха тухай дурадхал... ...хараалхыень ВЦСПС болон ...Министрнүүдэй Соведэй ...Ажалай болон салин хүл... ...алаар гүрэнэй комитедтэ ...

...ческа һуралсал үнгэргэхэ ...ист болон багшанарые ...тэдэниие бэлдэхэ хэрэг ...профсоюзна болон гүрэ... ...органуудай гол зорил... ...нагэн гэжэ КПСС-эй ЦК ...Ажалшадай экономическа ...үнгэргэлгэдэ бэлдэхэл ...коммунистнуудые, пред... ...болон колхозуудай хүтэлбэ... ...арадай ажахын мэргэ... ..., предприятинуудай эконо... ...албанай, министерство бо... ...зургаануудай, эрдэм шэн... ...экономическа институдуу... ...зорилэгшэдые, дээдэ һур... ...дай профессорнүүд болон

багшанарые хабаадуулха гэжэ дурадхагдаа.

1972-73 онуудай һуралсалай жэлэй эхилхын урда пропагандистнуудай семинар болон саг зуурын курсануудые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Экономикын асуудалаар пропагандистнуудые бэлдэхэ зорилгоор институдууд, факультедүүдые, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, арадай ажахын мэргэжэлтэдэй эрдэм шадабари дээшэлүүлхэ курсануудые хэрэглэхэ, тэрэшэлэн марксизм-ленинизмын үдэшын университедүүдэй, арадай университедүүдэй экономическа факультедүүдэй занятинуудые хэрэглэхэ гэжэ дурадхагдаа.

Экономическа һуралсал үнгэргэхэ пропагандистнууд болон багшанарта научно-методическа туһа хүргэхэ хэрэг СССР-эй Дээдэ, тусхай дунда һуралсалай министерствэдэ, арадай ажахые хүтэлбэрилхэ мэргэжэлтэдые бэлдэдэг институдта, арадай ажахын, һалбари бүриин мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдуудта, партийна һуралсалай байшангууд болон кабинедүүдтэ, ВЦСПС, министерство болон албан зургаануудай һуралсалай-методическа таһагуудта даалгагдаа.

1972-73 оной һуралсалай жэлэй эхилтэр экономическа һуралсалай системэдэ зорюулагдаһан учебнигүүдые, методическа болон харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые хэблэн гаргаха хэрэг СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Хэблэлэй комитедтэ, Политиздадта, ВЛКСМ-эй ЦК-да, «Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмдэ даалгагдаа. Тэдэнь арадай ажахын мэргэжэлтэдтэ, хүдэлмэришэд, колхознигууд болон бусад ажалшадта зорюулагданхай байха юм.

Марксистско-ленинскэ экономическа теориие, политика болон партиин мүнөө сагай ажал хэрэгүүдые партийна һуралсалай системэдэ шудалалгын удхые, тэрэнэй онол арга болон түхэл янзые һайжаруулхын тула шухала хэмжээ абахыень КПСС-эй Центральна Комитет союзна республиканудай Коммунис партинудай ЦК-нуудта, партиин крайком, обком, горком болон райкомуудта, бүхы партийна организацинуудта дурадхаба. Тиихэдээ экономическа эрдэм мэдэсын эшэ үндэһэнүүдые—һуралсалай эхин шатада, социализмын политическа экономи болон экономическа политикын эшэ үндэһэнүүдые— дундахи шатадань; КПСС-эй экономическа политикын теоретическэ, практическа шухала асуудалнуудые, экономикые эрдэм наукын заабариин үндэһөөр хүтэлбэрилгэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлгые— эдэбхитэдэй семинар, һургуулинууд болон марксизм-ленинизмын университедүүдтэ шудалха болоно. Комсомолшуудай политическэ һуралсалай системэдэ экономическа эрдэм зааха хэрэгые эрид һайжаруулхыень ВЛКСМ-эй ЦК-да даалгагдаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Эрдэм наука болон техникын талаар Гүрэнэй комитедэй, министерство болон албан зургаануудай, ВЦСПС-эй, «Знание» бүлгэмэй, ВДНХ-гай, үйлэдбэриин нэгэдэл, предприяти болон колхозуудай ажалшадые экономическа һуралсалда хабаадуулхадаа, научно-техническэ, естественно-научна пропаганда хэрэглэхые эрдэм наука техникэ болон түрүү дүй дүршэлэй, мүн ухаалан зохёолгын, урлан нарижуулгын шэнэ түйлалтануудые ажал дээрэ хэрэглэжэ, экономическа ямар ехэ ашаг үрэтэйень харуулха зорилго табигдана.

Иимэ зорилгоор СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Наука болон техникын талаар Гүрэнэй комитет СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Телевидени болон радио-дамжуулгын Гүрэнэй комитедтэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Хэблэлэй комитедтэй, «Знание» бүлгэмтэй хамта экономическа, үйлэдбэриин пропагандын, научно-популярна, һуралсалай кинофильмнүүдэй, эрдэм, техникын түйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые харуулһан, кинолентэнүүдэй удхые һайжаруулха хэмжээ абаха, пропагандис шэнжэтэй материалнуудые бэлдэлгын болзорые эрид хороохо ёһотой.

Ажалшадай экономическа хүмүүжэл болон һуралсалда ниитын пропагандын үүргые эрид дээшэлүүлхэ, лекци, элидхэл болон хөөрэлдөөнүүдэй, коммунис ажалай һургуулинуудай, экономико шудалдаг арадай университедүүдэй занятинуудай удхые эрид һайжаруулха шухала гэжэ КПСС-эй ЦК тоолоно. Энэ зорилгоор улад зоной дунда ябуулагдадаг политическа хүдэлмэриин бүхы түхэл янзые, харуулан ойлгуулха агитациие, библиотека, клуб болон соёлой байшантуудай ажал ябуулгые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Теоретическэ статьянуудые, һара, квартал, жэл бүриин экономическа шэнжэлэлнүүдые, арадай ажахын хүгжэлтын гүрэнэй түсэбүүдэй дүүргэлтын дүнгүүд тушаа научно-популярна шэнжэтэй тобшололнуудые, социалис ажахын түрүү дүй дүршэл тухай материалнуудые ходо толилжо байхыень газетэ болон журналнуудай редакцинуудта дурадхагдаа. Экономическа хүгжэлтын теори болон практикатай холбоотой, мүн ажахые саашадаа нарижуулха шухала шухала асуудалнууд хэблэлэй хуудаһанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ушартай. Экономическа эрдэмые радио болон телевиденеэр, экономическа тусхай журнал болон газетэнүүдээр дамжуулан нэбтэрүүлхэ хэрэг һайжаруулха зорилго табигдаа.

Партиин экономическа теориин болон политикын, ажалшадай экономическа һуралсал эмхидхэлгын асуудалнуудта онсо анхаралаа хандуулжа байхыень «Экономическа газетын» редакцида даалгагдаа. Тус газетэ үйлэдбэриин экономико болон ажахын түрүү дүй дүршэл шудалжа байһан хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ, хүдэлмэришэд, колхознигууд болон алба хаагшадта зорюулагдаһан материалнуудые саг үргэлжэ хэблэхэ зэргэтэй.

ВЦСПС, «Знание» бүлгэм, хэблэлэй ажал ябуулга эрхилдэг бусад албан зургаан болон эмхи зургаануудтай хамта экономическа зохёолнуудые, экономическа эрдэм, научно-техническэ түйлалта, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ зорилготой харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хүдэлдэг хүнүүдэй һонирхон уншамаар экономическа библиотечкэнүүдые хэблэхэ холын хараата түсэб зохёохыень СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Хэблэлэй комитедтэ КПСС-эй ЦК дурадхаа.

Журналистнуудай экономическа бэлэдхэл дээшэлүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхыень СССР-эй Журналистнуудай холбоондо дурадхагдаа. Газетэ, журнал, телевидени, радио, хэблэлдэ шухала хэрэгтэй, мэргэжэһэн журналист-экономистнуудые арадай ажахын мэргэжэлтэдэй дундаһаа бэлдэхэ зорилгоор дээдэ һургуулинуудай дэргэдэ тусхай курсануудые эмхидхэхэ. Газетэ, журнал, хэблэл, радио болон телевидениин редакцинуудые экономическа мэргэжэлтэй, пропагандистска хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй хүнүүдээр хангаха шухала хэрэг партийна органуудта даалгагданхай.

Ажалшадые экономическа һуралсалда хабаадуулха, экономическа талаар хүмүүжүүлхэ зорилготой гүрэнэй, ажахын болон ниитын эмхинүүдэй ажал хүдэлмэриие саг үргэлжэ шалгажа байхыень союзна республиканудай Коммунис партинуудай ЦК-нуудые, партиин крайком болон обкомуудые КПСС-эй Центральна Комитет уялгалаа. Партийна, профсоюзна болон гүрэнэй органуудта жэл бүри экономическа һуралсалай дүнгүүдые гаргажа байхыень дурадхагдаа.

МОДОН БАЯЛИГАА АШАГТАЙГААР ХЭРЭГЛЭЕ

(Эхиннинь 2-дохи нюурта).

Хурамхаанай леспромхоздо ажалладаг Ажалай Улаан Тугай орденто нүхэр Парамоновой бригада бага комплексно бригадануудай дундаһаа эгээл ехэ бүтээсэ түйлажа шадаа. Тус бригадын гэшүүд нёдондо 48 мянган кубометр, энэ жэлэй 8 һара соо 34 мянган кубометр модо бэлэдхэн таллуулаа. Мастер Намсарай Доржиевич Байминовай хүтэлбэрилдэг участок 1970 оной июлиин нэгэнһээ 1971 оной майн 1 болотор түрүү һуури эзэлжэ ябаа.

Республикымнай Ой модоной, модо болбосоруулгын промышленность үргэлжэдөө оньһожоруулагдаһан, автомат аргаар зэбсэгжүүлэгдэжэ байһан һалбари болонхой. Автомат шахуу лининүүдэй, челюстнэ погрузчигай операторнуудай, модо болбосоруулгын станочник, рамщигуудай, тракторист болон модо шэрэлгын транспортын жолоошодой ажалһаа амжалта эхэнхидээ дулдыдана. Клюевскэ леспромхозой операторнууд В. Н. Полонов, В. А. Усов, А. П. Болдаков, Байгалай модоной баазын В. А. Якимов, А. Ф. Притченко болон бусад—хамтадаа 46 хүн ВДНХ-да хабаадалсаһан байна.

Комбинадай коллективүүд түйлаһан амжалтаяа согсолхо зуураа, дутагдалнуудаа элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээ хараалжа байна. Модо бэлэдхэлгын, болбосоруулгын гол механизм, түхеэрэлгэнүүд үшөө муугаар хэрэглэгдэнэ. Шэнэ техникэ, жэшээлхэдэ, модо отолхо, илгаха автомат шахуу лининүүд хүсэдөөр ашаглагданагүй. Мүн продукциин шанар һайжаруулха асуудалда бага анхарал хандуулагдана. Ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ, хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ горитой дутагдал бии.

Предприятинуудай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, хүтэлбэрилэгшэд эдэ дутагдалнуудые зайсуулха арга зам бэдэржэ байнхай.

Партиин XXIV съезд техническэ дэбжэлтэ түйлаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, модые хаядаһагүйгөөр хэрэглэхэ зорилго табяа. Комбинадай коллективүүд энэ зорилго бэелүүлхын тула зохихо хэмжээ хараалаад, тэдэнээ дүүргэжэ эхилээ. Бүхы түрэлэй модо отолон хэрэглэхэ, кадрнуудые тогтууритай болгохо, модо бэлэдхэлэй, болбосоруулгын технологи нарижуулан һайжаруулха, Байгал шадархи ой модо зүбөөр хэрэглэхэ хэмжээн хараалагдаа. Мүнөө үеын шэнэ техникэ үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Хүсэ ехэтэй оньһон механизмууд леспромхозуудта, модо болбосоруулгын предприятинуудта тодхогдожо ашаглагдаха байна. Нэгэ доро ехэ ашаа шэрэхэ автопоезд хэрэглэгдэхэ болоо.

Модо отолхо, илгаха бүхы ажал автомат аргаар бүтээхэ, ажалай бүтээсые 2 дахин дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэдэй ажалые нилээд ехээр хүнгэдхэхэ хэмжээн бэелүүлэгдэхэ.

Ажалые үргэлжэдэнь оньһожоруулһанай, шэнэ технологи нэбтэрүүлһэнэй ашаар шэнэ табан жэлэй үедэ 1800—1900 хүдэлмэришэниие сүлөөлжэ, ондоо ажалда хэрэглэхэ гэжэ хараалагдаа. Модо бэлэдхэгшэдэй ажалай бүтээсэ 53 процентээр дээшэлхэ, тиигэжэ хүдэлмэришэн бүхэнэй бүтээсэ жэлдээ 1000 кубометртэ хүргэгдэхэ юм.

Модо бэлэдхэлгын хаядаһа, үлэгдэл үйлэдбэридэ дууһан хэрэглэгдэдэг болохо, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлхэ.

Комбинадай коллективүүд урдаа табиһан эдэ зорилгонуудаа бэелүүлхэ байһандаа батаар этигэнэ.

Е. ЗАТРАВИН,
«Забайкаллес» комбинадай техническэ таһагай начальник.

МҮНӨӨДЭР—
ОЙ МОДОНОЙ
ХҮДЭЛМЭРИ-
ЛЭГШЫН
ҮДЭР

ЭРШЭТЭ АЖАЛАЙ АЯЛГА

Хамар дабаанай набтархан шэлэнүүдэй саанаһаа шаргал улаан наран бултайн гаража, Байгал далайн сэнхир хүхэ долгин дээгүүр элшэ туяагаа түхөөхэдэнь, талын дунда тон ехэ түүдэг носооһон мэтээр улаабхин дүлэтэжэ, хүнэй ухаан бодолые хүлгөөхэ юм. Байгаалиин иимэ гоё үзэгдэлые уяран баясан хаража һууха дуранай хэдышье хүрөө һаань, бидэнэр Клюевскэ леспромхозой оньһожоруулагдамал доодо склад тээшэ яаранабди.

Бидэнэй доодо складта хүрэжэ ерэхэдэ, харабтар шарайтай, гушаад наһанай хүн приборнуудаа шалгажа байба.

— Владимир Николаевич хамагһаа урид ажалдаа ерэһэн лэ байдаг. Эртэшэл хүнтэ даа,— гэжэ тус леспромхозой партийна организациин секретарь Дмитрий Феофанович Арсентьевэй хэлэхэдэ, тэрэ томоотойгоор:

— Яахабши теэд, ажалнай тиимэ харюусалгатай ха юм. Эртээнһээ ерэжэ, оньһон түхеэрэлгэнүүдээ һайса шалгажа, хаража байгаагүй һаа, ажалай үедэ эбдэржэ һаад хэхэ.

Хоёрдохи лини дээрэ хүдэлдэг Корачев үсэгэлдэр приборнуудаа һайса шалгангүйгөөр оньһон түхеэрэлгээ хүдэлгэжэ, электродвигателеэ галдаба ха юм. Тиигэжэ халаан соогоо миин һууба.

Ороноймнай ажалшад партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжонхой. Тиимэһээл шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидээд, хаа хаанагүй дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа бэлэй. Тиимэ уялга Владимир Полоновойшье бригадын хүдэлмэришэд абаһан юм. Эдэнэр байгша оной найман һара соо 34 мянга 200 кубометр модо тайраха даабаряа 42 мянган кубометртэ хүргэһэн байха юм. Халаан соогоо 170 кубометр модо тайраха даабаряа 200—210 кубометртэ хүргэжэ, эрхим амжалта түйлаһа. Модо хюрөөдэдэг түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадаһанайнь түлөө, Владимир Николаевич Полоновые 1970, 1971 онуудта ВДНХ-гай мүнгэн медаляар шагнаһан байна.

— Сентябриин эхинһээ 2800 кубометр модо хюрөөдөөд байнабди. Һарынгаа даабари ой модоной хүдэлмэрилэгшын һайндэртэ дүүргэхэ зорилготойбди,— гээд, оператор Владимир Николаевич Полонов хэлэхэ мүртөө, багахан кнопко дараадхина. Лини дээрэ гаргагдаһан багжагар улаан нарһан ондого сондого һүрэһөөр электро-хюрөө доро ерээд, саг дары тайрагдашана. Тиигэһээршье хоёрдохи лини дээрэ мухарижа гараад, саашаа һолжорһоор ошобо. Удаадахи модон түмэр гэнжэ дээгүүр һолжорһоор хюрөөдэ ерэнэ. Электро-хюрөөнүүдэй хонгёо шанга ханхинаан доро ажалай үдэр эхилбэл даа.

Клюевскэ леспромхозой оньһожоруулагдамал доодо склад Байгал далайн эрьедэ баригдажа, 1966 ондо ашаглалгада тушаагдаа бэлэй. Урдань оньһожоруулагдамал доодо складууд «Забайкаллес» комбинадай леспромхозуудта үгы байһан. Һүүлэй үедэ Хандагатайн леспромхоздо 12 поточно линитэй оньһожоруулмал доодо склад баригдажа тушаагдаһан. Эндэ модо буулгаха, ашаалха, тайраха хүдэлмэри сүм оньһожоруулагданхай.

— Урдань 12 хүнһөө бүридэһэн бага комплексно бригадын хүдэлмэришэд халаан соогоо 70—80 кубометр модо арай шамай тайрадаг һаа, мүнөө 9 хүнһөө бүридэһэн бригада халаан соогоо 180—190 кубометр модо үйлэдбэрилнэ,— гээд Дмитрий Феофанович Арсентьев хэлэжэ байгаа һэн.

Клюевскэ леспромхозой доодо склад нилээд томо юм. Хайшаашье харахада нарһан, шэнэһэн модод ябталаатай. Мүн Баргажанай, Байгалай леспромхозуудай отолһон модон далайгаар асарагдана. Гушан тонно ашаа үргэдэг кран тэрэниие уһан сооһоо гаргажа байна. Зунай эхинһээ эндэ 42 мянган кубометр модон далайгаар асарагдаһан байна. Октябриин тэн болотор үшөө 70 мянган кубометр модон Байгалаар асарагдаха юм. Клюевскэ леспромхозой хүдэлмэришэд байгша оной найма һара соо 87 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, доодо складта шэрэһэн. Энэ бүхы модо саг болзор соонь үйлэдбэрилжэ, хэрэглэгшэдтээ эльгээхэ бологдоно.

Эндэхи оньһожоруулагдамал доодо складта модо хюрөөдэдэг дүрбэн поточно лини тодхогдоһон, Энэ үдэр тэрэнэй гурбаниинь хүдэлжэ байба. Хоёрдохи лини дээрэ оператораар Павел Петрович Доронин хүдэлнэ. Тэрэ тус склад барилсаһан, удаань Москва шадархи Оленинскэ леспромхоздо ошожо, операторай курсада һуралсаһан юм. Ажал хүдэлмэреэ һайн мэдэдэг, үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн хүн. Тиимэһээл ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадана бшуу. Үнгэрһэн табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан байна. Нёдондо ВДНХ-гай мүнгэн медаляар шагнагдаа бэлэй.

— Үсэгэлдэр 184 кубометр модо тайраа һэмди. Мүнөөдэр 200 кубометртэ хүргэхэ хүсэлэнтэйбди,— гэжэ Павел Петрович хэлэнэ. Эдэнэр сентябрь һарын даабари мүн лэ модошодой һайндэртэ дүүргэхээр шиидэнхэй.

— Манай доодо складай хүдэлмэришэд Октябриин 54-дэхи жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаха гэһэн хараатайгаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан байна. Тиин табан үдэрэйнгөө даабари дүрбэн үдэр соо дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табинхай. Энээнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ шаданашье,— гээд Дмитрий Феофанович Арсентьев хөөрэнэ.

Павел Доронинай, Владимир Полоновой бригадын хүдэлмэришэд мүнөө ноябрь һарын түсэбөөр хүдэлнэ. Эдэнэр ноябриин 7-до жэлэйнгээ даабари дүүргэхээр шиидэнхэй. Энэшье зорилгоёо хүсэлдүүлхэ байха. Ой модоной хүдэлмэришэдэй заншалта һайндэрые ажалай амжалтануудаар угтажа байһандаа Клюевскэ леспромхозой доодо складай хүдэлмэришэд урматай.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Клюевскэ леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир Е. Викулин, бригадын гэшүүд Т. Волков, К. Вторушин, Г. Грачев, оператор П. П. Доронин ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХИЛЫН саанаһаа

КПЧ-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

...ГА (ТАСС). Эндэ КПЧ-... пленум болоод тараба. ...агентствын мэдээсэһэнэй «КПЧ-гэй XIV съездын ...ринуудые парти ба об... ...дүүргэлгэ тухай, һүн... ...бэлэдхэлэй үеэр партиин ...зорилгонууд тухай, пар... ...ые бүридүүлхэ саашанхи ...тухай» КПЧ-гэй ЦК-... ...иумэй элидхэл тушаа ...дээрэ үгэ хэлэлгэ хоёр ...шада үргэлжэлөө. Энэ ...КПЧ-гэй ЦК-гай Гене... ...секретарь Г. Гусак элид... ...байна.

...хэдэ хэдэн шиидхэбэри... ...тусхайлан хэлэбэл, социа... ...алгада хабаатай хэмжээ... ...тогтоол, партиин зэр... ...үргэлжэ һайжаруулдаг ...директивэнүүдые бата...

КПЧ-гэй ЦК-гай табан комиссиин эмхидхэгдэһые, тэдэнэй бүридэлые пленум мүн лэ һайшааба.

КПЧ-гэй XIV съездһээ хойшо үнгэрһэн үе соо КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй эрхилһэн ажал ябуулгые, тэрэшэлэн КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй элидхэл соохи дурадхалнууд ба зорилгонуудые Центральна Комитет һайшааба гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак түгэсхэлэй үгэ дотороо тэмдэглэбэ.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ГЭРШЭ ЖЭШЭЭ

КАБУЛ. (ТАСС). Советскэ Союзда Афганистанай король Мухаммед Захир Шахай айлшалаад бусаһые афган газетэнүүд үргэнөөр шэнжэлэн бэшэнэ. Хүндэтэ афган айлшаниие Москвада хани халуунаар угтаһан тухай тэдэ газетэнүүд тусхайлан тэмдэглэнэ.

Энэ айлшалалга эб этэй, һайн хүршэнэр байлгын, харилсаан этигэлсэлгэ ба үгээ ойлголсолгын гол ёһонуудые үндэһэ болгодог совет-афган хани харилсаанай шэнэ гэршэ болоно гэжэ «Кабул таймс» газетэ бэшэнэ. Хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондын холбоон жэл бүри бэхижэжэ байгаа эдэ харилсаануудай саашанхи хүгжэлтэдэ шухала үүргэ дүүргэхэ байха гэжэ тус газетэ мэдүүлбэ.

АМЕРИКЭДЭ ЭСЭРГҮҮ ТЭМСЭЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Урда Вьетнамда американ сэрэгшэдэй гаргадаг зэрлиг аашанууд Урда Вьетнамай олонниитын зүгһөө эрид шанга буруушаалга үүсхээ. США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулга болюулха, бүхы американ сэрэгүүдые Урда Вьетнамһаа гаргаха эрилтэнүүдые табина.

Информационно агентствэнүүдэй Сайгонһоо дамжуулһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Америкын зэрлиг балмад ябуулга буруушааһан шанга тэмсэл Вьетнамай олохон городуудта дэлгэрнэ. Тэдээндэ студентнэрэй, залуушуулай, шажанай ба бусад эмхинүүд болон бүлэгүүдэй түлөөлэгшэд хабаадана.

Сайгондо болоһон студентнэрэй жагсаалда хабаадагшад бүхы американ сэрэгүүдые энэ дары Урда Вьетнамһаа гаргаха эрилтэ табиба, мүн Урда Вьетнамда «һунгалта үнгэргэхэ» хэбэртэй хуурмаг ябуулгыень буруушаажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэд.

Испанидахи ангиин байлдаанууд

ЛОНДОН. (ТАСС). Забастовкын хүсэтэ хүдэлөөн Испаниие доһолгожо байна. Мадридай «Энтреканалес и Тавора» гэжэ компаниин 1400 гаран хүдэлмэришэд ажалаа зогсообо. Буһалгаалан бодогшод салин хүлһэ дээшэлүүлгэхын, ажаллаха арга боломжо һайжаруулгахын түлөө тэмсэнэ.

Сабаделэй хэдэн зуун барилгашад табадахи үдэрөө буһалгаалжа байнхай. Эдэниие «Энрике валлес» гэжэ компаниин долоон зуу шахуу хүдэлмэришэд дэмжээ.

Нүүрһэ малтагшадай забастовко «Уноса» гэжэ горнорудна компаниин шахтануудай нэгые тухашаруулаа. Эндэхи шахтёрнууд салин хүлһыень нэмээхэ, заводой эзэдэй дура зоргоороо ... ябадал болюулха эрилтэ табина.

Р. НИКСОНЭЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Президент Р. Никсон пресс-конференци хэжэ, США-гай дотоодын ба гадаадын политикада хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнуудта харюусаа.

США-гай экономикые «заһаруулхын» тула американ правительствын абаһан онсо хэмжээнүүд гэдэг тушаа хэлэхэ зуураа, салин хүлһэ, юумэнэй үнэ ахир зандань байлгаха 90 хоногой үнгэрһэнэй һүүлээршье тэдэниие хинаха үшөө шанга хэмжээнүүдые правительство бэлдэжэ байна гэжэ Никсон мэдээсэбэ. «Энэ хэмжээнэй хоёрдохи шатань бүри эрид эгсэ байха.

Правительствын соносхоһон экономическа политика США-гай хилын саанахи «ханинарые абиртуулаа» гэжэ президент мэдэрнэ. Гэхэтэй хамта, США худар асаржа худалдагдадаг гадаадын эд товарнуудта тохогдохо 10 процентын нэмэлтэ алба гайли «удаан болзортой байхаар багсаагданхай», «саг зуурын хэмжээн» бэшэ болоно гэжэ Р. Никсон мэдүүлээ. Президентын һанамжын ёһоор, США «өөрынгөөл ашаг туһа тухай» һаналаа табина, харин бусад оронууд тохёолдоһон бэрхэшээлһээ гараха оно мүр өөһэдөө бэдэрхэ ёһотой болоно. США-гай партнёр... ...балотада хабаатай политикын, агсаанай курсын асуудалнуудһаа гадна, мүн бэрхэшээлнүүдые хубаалдалгын асуудал шиидхэхэ, тайлбарилан хэлэбэл, жэгшүүритэ дайнһаань уламжалан США-да тудаһан сэрэгэй гаргашануудай зарим хубиие даалсаха ёһотой гэжэ Америкын президент мэдүүлбэ.

ООН-до КНР-эй эзэлхэ һуури тушаа США-гай ямар хараа бодол баримталдаг тухай асуудалда харюусаха зуураа, Р. Никсон иигэжэ мэдүүлээ: Холбоото Штадууд «КНР-ые ООН-до оруулха», Аюулгүйн Соведтэ һууритай болгохо гэжэ дуугаа үгэхэ, зүгөөр, ООН-до Тайваниие үлөөхэ гэжэ оролдохо байха. Тиин Р. Никсон үнэндөө «хоёр Хитадые үлөөхэ» политика саашадаашье баримталха һанаатай байһанаа элирхэйлээ.

Урда Вьетнамдахи «президентын һунгалта» гэдэгые «демократическа түхэл маягтай» болгохо гэһэн Холбоото Штадуудай һанаашалга бүтээгүй гэжэ президент мэдэрбэ. Р. Никсон Сайгондохи ёһо гуримые зүбтүүлхэ гэжэ оролдохо зуураа, Вашингтонһоо сэрэгэй, экономическа дэмжэлгэ абадаг 91 ороной оройдоол 30-найнь хүтэлбэрилэгшэд «зүйтэй» гэжэ тооломоор һунгагданхай гэжэ Р. Никсон ажаглаба.

НЕФТЕПРОВОД ҺАНДААГДАБА

АММАН. (ТАСС). Саудовска Аравидахи АРАМКО гэдэг американ компаниин гаргажа абадаг, Дундада далайн эрьедэ абаашагдадаг нефть дамжуулха «Трансарабиен Пайплайн компани» гэжэ нефтепроводые ... дагүй хүнүүд хоёр газараар дэлбэ татаа. Тиимэ дэлбэрэлгэнүүд Иорданиин газар дээрэ, Ум-Джемаль тосхоной оршондо, Сири-Иорданиин хилэһээ урагшаа 20—30 километрэй зайда болоо. Энээнһээ шалтагаалан, нефтепровод горитойгоор эбдэрээд, нефтьдэ гал аһажа, түймэр болоһон байна. Түймэр сараха, нефтепровод заһаха хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай.

Иимэ ушар һүүлэй хоёр неделиин турша соо хоёрдохёо боложо, нефтепроводые һандаагаа. Иорданиин газар дээрэ дэлбэрэлгын болоһонһоо уламжалан, 1200 гаран километр утатай нефтепровод сентябриин 8-да баһал эбдэрһэн юм.

ҺОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГА

ДАЙНАЙ ВЕТЕРАНАЙ ОМОГОРХОЛ

Эдир hурагшад амяа таташоод hуунад. Хэрэнэй дунда hургуулиин ехэ зал соо хүнүүдэй олоншье hаа, илааhанай пиидэхэнь дуулдамаар, хон-жэн. Тагнуулшан боложо, бургааhаар гүрэжэ хэhэн hала унаад, балай харанхы hүни гол мүрэнүүдые гаталжа ябаhан дал үхибүүдтэ үзэгдэнэ. Дайнай ветеран хөөрэжэл hууна. Багашуул нэгэшье үгыень унагаангүй шатнана. Баатар сэрэгшэд болоод: аха дүү Польшые фашис дайсадhаа сүлөөлжэ байhандал тэдэнэртэ ћанагдана. Самбу ахай шэнги нугаршагүй хатуу сэрэгшэ болохоб даа гээд зарим үхибүүд бүтүү досоогоо сэдьхэнэ хэбэртэй. Шүдөө зуун, нюдэеэ сахилзуулан hууна.

«Алдар солын» гурбан ордоной кавалер Самбу Хайдапович Булутов Хэрэнэй дунда hургуулиин багшанар болон hурагшадта hая айлшалжа, hонирхолтой уулзалга үнгэргөө. Тэрэ 1927 ондо тус hургуулиие дүүргэhэн намтартай. Дайнай ветеран мүнөө үедэ Челябинск хотодо ажаhуудаг, трактор бүтээлгын заводто ажалладаг юм.

— Түрэл hургууляа хараха, багшанар, hурагшадтайнь хөөрэлдэхэ ехэ хүсэлэнтэй ябагша hэм. Энэ hанални мүнөө хүсэлдэбэ. Минии hуража байhан үеынхидэ орходоо тус hургуули тад ондоо болошоо байна даа. Ямар гоё hургуули гээшэб. Ћуражал баймаар. Үхибүүдые харахада, hайнаар хубсалhан, шэг шарайнь арюун сэлмэг байна даа. Ёhотойл жаргалта үеын хүүгэд лэ. Бидэнэр дэмы дайлалдаагүйбди. Жаргалта байдалай түлөө шуhаа адхаабди гэжэ hанахадаа, омогорхон баясажа ябадагби,—гэжэ С. Х. Булутов үнэн сэдьхэлhээ хөөрэнэ.

Л. ТАПХАЕВ.

МАНАЙ эндэхи ажахынуудта куузику173 тарижа ургуулагдадаг болоhоор ћаянай юм. Гэбэшье энэ ургамалай шэмэтэ тэжээл байhандань маргаха хүнүүд олдохогүй байха. Тиимэhээ республикымнай колхоз, совхозуудта горитой ехэ талмай дээрэ куузику таригдана. Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо үндэр баян ургаса ургуулагдажа, га бүриhөө 350 центнер шэмэтэ тэжээл хуряагдана. Улаан-Үдын ой модоной техникумэй hурагшад ажахынуудта туhалжа байнхай. Тус техникумэй 3-дахи курсын hурагша басаган Л. Муравьевагай куузикугай түмhэ баряад байхыень зураг дээрэ харанат.

К. ГАБАЕВАЙ фото.

ХОНГЁО АЯЛГА ЗЭДЭЛНЭ

Нютагайнгаа артистнуудые hуулгаhан машина Бэшүүрэй дардам харгыгаар ухаа тооhо бурьюулан шуумайна. Дууша, хатарша хүнүүдэй ябаhан газарта хүхюу энеэдэн, зугаа наадан хододоо дэлгэрдэг гээшэ ааб даа. Энэшье удаа хонгёо шанга дуунай аялга, хүгжэм, шог зугаата хүхюу энеэдэн талын солгёо агаарта холуур таража, далитан зэдэлнэ.

Энэмнай Бэшүүрэй аймагай соёлой байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн агитбригадынхид Бэшүүрэй совхозой таряашад, малшадта концерт-наада харуулхаяа айлшалжа ябана гээшэ. Мүнөө харгын зугаа боложо, талын уудамаар жэгүүртэн байhан ирагуу хүгжэм дуугаа, хошон хурса шүлэг, рассказуудаа хүдөөгэй артистнар совхозой клуб, улаан булан соо үргэлжэлүүлжэ, малшад, таряашадта бэлэг болгон бариха, hанаа сэдьхэлыень амаруулан баясуулхал.

Үбhэ, таряа хуряалгын халуун хаhын үедэ таряашад, механизаторнуудые, малшад, хонишодые культурна талаар эрхим hайнаар хангахын түлөө конкурс тус аймагай соёлой байшан болон клубуудай уран hайханай бүлгэмүүдэй дунда соносхогдоhон байна. Мүнөө долоон агитбригадын коллектив энэ конкурсдо хабаадалсана.

Энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоhон Сергей Слепневэй хүтэлбэрилдэг долоон хүнhөө бүридэhэн агитбригада зээлжээтэ гастрольдоо Бэшүүрэй совхоздо ерээд байна. Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой малшад, таряашадта айлшалаад, тус коллектив hаяхан бусажа ерээ hэн.

Концерт-наада табихынгаа урда тээ тэдэнэр «Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые саашадань hайжаруулха тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолтой хүдөөгэй ажалшадые танилсуулна. Таряашад, механизаторнуудай байрлаhан полевой стануудай улаан булангуудые шэмэглэн гоёоно, үбhэ, таряа хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, түрүү hууринуудые эзэлhэн хүнүүдтэ зорюулжа «Дайшалхы хуудаhануудые» гаргана.

Энээнэй hүүлээр хуша минутын туршада үргэлжэлдэг удхатай концерт табидаг байна.

В. БОРИСОВ.

Бэшүүр.

ХОНИШОДОЙ ҺАЙНДЭР

Зэдын аймагай Мойhото гэжэ үзэсхэлэнтэ нютагта түрүү хонишодой заншалта hайндэр болобо. Һайндэртэ сугларhан аймагай суута хонишодые КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь А. Р. Потепалов халуунаар амаршалаа. «Хонишодой ажалай 1971 оной дүнгүүд ба ерэхэ жэлэй зорилгонууд» гэhэн элидхэл аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник Г. И. Прокосов хэбэ.

Эндэхи Ленинэй ордето Борьёогой совхозой хонишод байгша ондо бултанhаа hайн үрэ дүн туйлаhан байна. Тэдэнэй ажалай амжалтада зорюулагдаhан алдар солын Улаан тугые РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалис Ажалай Герой Гомбо-Сурен Гончиковна Цыремпилова үргэhэн байна. «Коммунизм» колхозой хонишон, Колхознигуудай бүхэсоюзна III съездын делегат С. Ж. Цыретарова хурьга абалга, нооhо хайшалалгаар аймагай энэ жэлэй чемпионой хүндэтэ нэрэ солодо хүртэhэн байха юм. Тэрэнэй хүндэлэлдэ зорюулагдаhан алдар солын тугые Борьёогой совхозой үнинэй хонишон А. С. Кочнев үргэбэ.

Нүхэр Г. И. Прокосовой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ аймагтаа мэдээжэ болоhон хонишод С. Ж. Цыретарова, Д. Д. Жамбалов, В. Н. Выборов, Л. С. Очирова болон бусад хабаадалсаа.

Ажал хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлаhан хонишодто Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Һайндэрэй түгэсхэлдэ «Байгал» гэжэ дуу ба хатарай ансамблиин артистнар hонирхолтой концерт хонишодто харуулhан байна.

В. ЖАРКОЙ.

Номой таг

УНШАГШАДАА ХҮЛЕЭНЭ

Политическэ болон уран hайханай номуудай захил абадаг магазинда шэнэ номууд орожо эхилээ. «Сибириин түүхэ» 5 боти, Ленинэй суглуулагдамал зохёолнуудай (5-дахи хэблэл) нэгэдэхи боти, «КПСС-эй түүхэ 3, 4 боти, «Амитадай ажабайдал» 4 боти, «Журналистын библиотекэhээ» 2 боти магазинда ороhон номуудай дунда бии.

Мэдээжэ уран зохёолшод—Горькиин, Фадеевэй, Мариэтта Шагинянай, Лу-Синиин, Флоберой зохёолнууд наймаанда табигдаба.

П. БУДАЖАПОВ, магазинние даагша.

СЭСЭГҮҮДЭЙ ВЫСТАВКЭ

Ухамайша, hүбэлгэн бэрхэ үхибүүдэй уран гараар бүтээгдэhэн «Галуута-Нуурай ГРЭС-эй галнууд» гэhэн гаршагтай баглаа сэсэгүүд Гусиноозерскын гурбадахи дунда hургуулиин hурагшадай выставкэ дээрэ табигдаба. Элдэб янзын аад, гоё hайхан үнгэ бүриин сэсэгүүдhээ бүридэhэн эдэ баглаанууд городой хүн зондо ехээр hайшаагдаа. Тус hургуулиин 6-дахи «В» классай hурагшад эдэ сэсэгүүдые хээгүүр суглуулжа, выставкэдэ асаржа табяа.

Сэсэгүүдэй дундаhаа «Алтан намар», «hургуулиин вальс». «Гурбан баатар», «Сагаан hүни», «Эдир наhан» гэжэ нэрлэгдэhэн баглаанууд эрхим сэгнэлтэдэ хүртөө.

Дурсагдагша hургуулиин багшанарай коллектив, комсомолой комитет иигэжэ жэл бүри сэсэгүүдэй выставкэ үнгэргэжэ, эдир наhатайшуулаа байгаалиин баялигтай танилсуулжа байдаг юм. Һаяар тус hургуулида сэсэгүүдэй үрэ суглуулгаар, мүн hургуулиин участогай дэргэдэ таригдаhан огородой эдеэнэй выставкэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Л. СЛЮНКИНА.

Сэлэнгэ.

ДЭЭДЭ-ОНГОСТОЙН ХҮНДЭТЭ АЙЛШАН

Дээдэ-Онгостойн «Бургааhата» гэжэ аяншалгын бааза hайн мэдээжэ болонхой. Амаралтынгаа сагые аятай зохидоор үнгэргэхэеэ холын нютаг, городуудhаа ажалшад олоороо жэл бүри иишэ ерэдэг. Москва, Ригэ, Ташкент, Новосибирск гэхэ мэтэ городуудhаа 253 хүн энэ жэл эндэ амараа. Холо газарhаа хүнүүдэй иимэ олоороо айлшалжа ерэхэнь зүб ааб даа. Дээдэ-Онгостойн бүтүү бүглүү нарhан тужа, гоё hайхан байгаали, арюун тунгалаг агаар тэдэнэрэй дура татана ха юм.

Һая болотор хариин ороной хүн эндэ амаржа үзөөгүй байгаа. Һаяхан аха дүү Монголhоо архитектор Аюурын Хишигт гэр бүлөөрөө ерэжэ амарба. Тэрэ хари оронhоо Дээдэ-Онгостой ерэhэн түрүүшын хүндэтэ айлшан болоно.

Холын айлшан эндэ амарха үедөө ниислэл хототоймнай танилсаа. Улаан-Үдын түүхэтэ газарнуудаар ябаhан, музейнүүдые hонирхон хараhан, фабрика, заводуудта айлшалhан байна.

— Архитектор хүн хадаа үйлсэ гудамжануудые, гэр байшангуудые хаража hонирхооб. Соведүүдэй талмайн ансамбль, Илалтын нэрэмжэтэ гудамжа гоё hайханаар үзэгдөө. Городойтнай хүн зон үнгэрhэн сагайнгаа дурасхаалта хүшөөнүүдые ехэ наринаар сахидаг юм байна,—гэжэ Аюурын Хишигт хөөрөө.

М. МЕДОВАЯ.

ХҮДӨӨ нютагуудта болбосон түхэлтэй, hайнаар түхеэрэгдэhэн hургуулинууд олоор баригдажа, бага балшар үхибүүдтэ бэлэг болгон үгтэнэ. Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой түб hууриндa—Хушуун-Үзүүр тосхондо дунда hургуулиин хоёр дабхартай байшан ашаглалгада тушаагдаба, hурагшадые хүндэмүүшэ халуунаар угтан абаба. Кабинедүүдынь hуралсалай түхеэрэлгээр, приборнуудаар хангагданхай. Спортын, актова залнууд, столово, буфет хүдэлнэ.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фото.

ПРАВДА·БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Ташарай таряашадай шалгалта» гэhэн корреспонденци. «Мүнөөдэр — Ой модоной хүдэлмэрилэгшын үдэр» гэhэн ниитэ гаршаг доро информацинууд ТАСС-ай hүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда: Е. Затравинай «Шэнэ ха-

МАГТААЛДА ХҮРТЭБЭ

— Барилгашадай хубсаhа үмдөөд, үйлсөөр иишэ тиишээ хөөрсэгэнэлдэхэдэнь, юугээшье хэжэ шадаха зон ааб даа гэжэ hанагша hэм. Теэд үнэн дээрээ ехэ ажалша бэрхэ хүбүүд, басагад байшабал.

— Бишье баhал шам шэнгеэр сэдьхэгшэ бэлэйб. Харыш, тэдэнэрэй бариhан энэ ута сагаан байшангые. Ямарханшье уран дарханhаа дутуугүйгөөр барижархёол. Юрэдөө, хүнэй атаархамаар.

Хяагтын совхозой Хираанай адаг тосхондо ажаhуугшад мүнөө иигэжэ хөөрэлдэдэг болонхой. Энэньшье зүб. Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшын институдай физкультура ба спортын факультедэй 10 хүбүүдhээ, мүн тус институдай физико-математическа факультедэй 16 басагадhаа бүридэhэн барилгын отрядай эндэ ажаллахаяа ерэхэдэнь, түрүүшээр хүн зон этигэл ядангяар тэдэнэрые угтаhан байгаа.

— Нүхэд, нютагай зон бидэнние «нюhаа аршажа үрдеэгүй нялханууд» гэжэ тоолоно. Эрхим ажалаараа энэ hаналыень «үй бута» сохижо, ажалша бэрхэ байhанаа харуулая, — гэжэ отрядай командир В. Базаров нүхэдэйнгөө урма зориг бадаруулан үряалаа hэн. Комиссар Володя Архипов түрүүтэй бүхы нүхэдынь энэ үряаень халуунаар дэмжэжэ, халан абаа бэлэй.

Хоёр айлай байха байшан гэр хирпинсээр барихыень тус отрядта даалгагдаба. Эртэ үглөөнhөө үдэшэ орой болотор барилгын энэ талмай дээрэ залуушуулай халуун ажалай охин замхадаггүй hэн. Һарын туршада байшангай барилга дүүргэхые шиидэhэн тэдэнэр хамсыгаа хам шуужа ажалладаг байгаа. Гэрэй торхо үдэр ерэхэ бүри үндын, угаа түргэн бодоо. Хяагтын оньhожоруулмал нүүдэл колоннын мастер студентнэрэй барилгын отрядай хэhэн хүдэлмэрине 2-дохи разрядаар сэгнэжэ абаhан байна. Энэнь залуушуулай ехэ туйлалта болоно. Тус отряд 1300 түхэригэй хүдэлмэри хэжэ дүүргэhэн байха юм.

Студентнэр барилга хэхынгээ хажуугаар үбhэ хуряалгада хабаадалсажа, совхоздо ехэ туhаламжа үзүүлээ. Мүн концерт бэлдэжэ, хүршэ тосхонуудаар айлшалhан, таряашад болон малшадта баяр асарhан байна. Жэшээлхэдэ, Дүрүүн тосхондо ажаллажа байhан үбhэшэдтэ ошожо, hонирхолтой концерт харуулаа. Студентнэр Е. Хазагаев, Н. Унагаев. Ю. Сахьянов, Л. Горбова, В. Дуракова, Ч. Цыренов гэгшэд отрядайнгаа али бүхы хэмжээ ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, нютагай хүн зоной магтаалда хүртөө. Барилгын отрядай ажалай хаhа дүүрэжэ, студентнэр гэртээ бусаха болобо. Хираан адагай хүн зон тэдэнэрые хани халуунаар үдэшэхэ зуураа, ажалдаа амжалта туйлаhандал адли эрхим hайнаар hурахыень хүбүүд, басагадта юрөөбэ.

С. РИНЧИНОВА.

Манай хөөрэлдөөн

АЛТАН НАМАРАЙ ХЭШЭГ

Мүнөө сүлөөтэй сагтаа ой тайга соогуур аяншалжа, элбэгээр ургаhан алирhа, мойhо, hамар, hархяаг суглуулжа ябахада, хүнэй махабадта хэды сэнгүү зохид, түнгэн байдаг гээшэб. Энээнние hайн мэдэхэ хүн ээлжээтэ амаралтаяа сентябрь hарада абажа, ой тайгада гаража, алтан намарай сэбэр агаараар амилдаг, байгаалиин баялиг суглуулдаг гээшэ бээзэ. Аймаг бүхэнэй агнуури-олзоборилгын ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд эдэ бүгэдые hамбаашалан, байра дээрэнь тусхай бааза, участок түхеэржэ, алирhа жэмэс, hамар, hархяаг түүгшэдтэй хэлсээ баталжа, тэдэнэрhээ байгаалиин баялиг суглуулжа абана. Манай корреспондент республикын хэдэн аймагуудай агнуури-олзоборилгын ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, доро дурсагдаhан мэдээсэл абаба.

Прибайналиин аймагай агнуури-олзоборилгын ажахын тоо бүридхэгшэ М. А. ЛАБЫЦИНА

— Энэ жэлдэ манай аймагта алирhан, нэрhэн, үхэр нюдэн, мойhон гэхэ мэтэ жэмэстэ ургамалнууд биража ургаагүй. Тиибэшье hаа, мүнөө амарагшад, мүн hургуулиин hурагшад амаралтын үдэр ой гаража, түүhэн жэмэсээ аймагай нютаг бүхэндэ эмхидхэгдэhэн баазануудта асаржа тушаана. Һүүлэй мэдээнэй ёhоор, аймаг дотор бүхыдөө 60 тонно hамар, хэдэн арбаад центнер жэмэс суглуулагдаад байна. Эндэ нүхэд Е. А. Квохов, А. А. Помулев гэгшэд даажа абаhан баазынгаа дэргэдэ hайн түхеэрэлгэ эмхидхэhэн байха юм. Жэшээнь, Каменскын баазадахи нүхэр Квоховой участок hайн бэлэдхэлтэй. Эндэнь hамар суглуулжа абаха амhартаhаа эхилээд, хэдэн хоногоор ой тайгада гаратшадта хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйл, зэр зэмсэг болон хэрэгсэлнүүд элбэг. Энээнhээ гадна, хүшэр хүндэ гаталуурнуудай дундаhаа тэдэнэй суглуулhан hамараа баазада асархадань, туhаламжа үзүүлжэ баймаар арбаад мори унаа, 2 трактор үгтэнхэй. Тиигэhэнэй ашаар нүхэр Квохов арбаад хоногой туршада 40 тонно hамар суглуулба. Модо таллуулдаг нэгэ тракторынь ой тайгын гүн дундаhаа hамар асаралсадаг, нүгөөдэ «Беларусь» тракторынь Турунтаево тосхондохи бэлэн болоhон hамар түбэй складта зөөдэг гуримтай. Тэрэшэлэн Нестерово тосхон шадарай тайгада эмхидхэгдэhэн баазые даагша нүхэр Помулев мүнөө хорёод центнер hамар тушаажа абаад байнхай. Тэрэнэй мэдэлдэ гансал мори унаа үгтэhэн байгаа. Мүнөө түбэй складта асарагдаhан hамар хатаагдажа, сэбэрлэгдэжэ байнхай. Тииhэнэй удаа байгаалиин хэшэг Москва хотын ажалшадта наймаалагдахаар эльгээгдэхэ юм.

Баргажанай аймагай агнуури-олзоборилгын ажахын бухгалтер Г. И. ЗУБНОВА:

— Манай аймагай ажалшад энэ жэлэй алтан намарай үедэ сүлөөтэй сагтаа мүн лэ ой гаража, байгаалиин баялиг суглуулан, тушаажа эхилбэ. Мүнөө Баргажандахи участогые даагша В. А. Гранина тосхоной ажалшадhаа, мүн ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэдhөө 870 килограмм алирhа тушаажа абаhан байна. Мүн Хурамхаанай, Дэрээнэй участогууд тус тустаа 900—970, Һүбын участок 800 гаран килограмм алирhа суглуулжа абанхай. Эдэ үдэрнүүдтэ тэдэнээ тусхай амhартада хэжэ, Улаан-Үдэ хотын ажалшадта эльгээхэ гэжэ бэлэдхэжэ байнхай. Энээнhээ гадна, Хурамхаанай, Баргажанай-адагай участогууд хамта дээрэнь 600-гаад килограмм дабhалагдаhан hархяаг бэлэдхэжэ абаа. Сентябрь hарын дүүрэтэр Хурамхаанай, Дэрээнэй, Баргажанай, Һүбын болон бусад участогууд ажалшадhаа hамар суглуулжа абахые бэлэдхэл хэжэ оробо. Эдэнэр мүнөө харьяата ажахынуудhаа мори унаа абажа, ой тайгада гараад, hамар суглуулагшадай дундаhаа байгаалиин баялиг абажа эхилэнхэй.

Хориин аймагай агнуури-олзоборилгын ажахын директор М. В. СВИСТУНОВ:

— Байгша ондо хүбшэ тайгаар илангаяа алирhан элбэгээр ургаа. Баян хэшэг саг соонь ажалшадhаа суглуулжа абаха зорилгоор Хоридо, Тээгдэдэ хоёр участок байгуулжа, алирhа, hамар суглуулжа баймаар бааза эмхидхээбди. Мүнөө хамта дээрээ 40-өөд центнер алирhан, 400-гаад центнер hамар суглуулагдаад, сэбэрлэгдэжэ, хатаагдажа эхилэнхэй.

Тэрэшэлэн Яруунын, Баунтын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Зэдын, Түнхэнэй, Захааминай болон бусад аймагуудта алтан намарай баян хэшэг суглуулга түлэг дүлдаа ябана. Байгаалиин энэ хэшэг гансашье манай республикын ажалшадта наймаалагдаха бэшэ, мүн ороноймнай ниислэл — Москва, Ленинград, Киев, Казахстан руу «Сибириин хэшэг» гэhэн хүндэтэ нэрэтэйгээр эльгээгдэхэ юм.